

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

Financování náhradní péče v České republice

Nicola Suská

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nicola Suská

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Financování náhradní péče v České republice

Název anglicky

Funding of Substitute Family Care in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce je zhonotit financování náhradní rodinné péče v České republice. V rámci práce budou definovány formy náhradní rodinné péče, zmíněny jejich výhody a nevýhody a hodnocena úroveň jejího zajištění. V práci bude rozebrán systém financování náhradní péče, zdroje financování a úroveň odměn pro subjekty poskytující náhradní péči.

Metodika

Teoretická východiska řešené problematiky budou zpracována na základě literární rešerše. Bude využita metoda studia odborné literatury. Informace budou získávány nejen z českých materiálů, i zahraničních. Aktuální informace budou čerpány z odborných časopisů a internetových zdrojů a platné české legislativy. Významným zdrojem dat je především Český statistický úřad, Eurostat, Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Bude využita metoda deskripce. Na základě práce se soubory dat budou konstruovány vlastní indexy a tempa růstu pro hodnocení vývoje ukazatelů v čase a podílové ukazatele. Bude využita metoda komparace pro vzájemné porovnání a vyhodnocování rozdílů. Na základě metody syntézy bude formulován závěr plynoucí z daného zkoumání.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

adopce, dětský domov, dítě, finanční podpora, náhradní rodinná péče, osvojení, pěstounská péče, rodina, rozpočet, samostatný život, život v náhradní rodině

Doporučené zdroje informací

- ASOCIACE POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR, Dobrý pěstoun: Náhradní rodinná péče v ČR. Tábor : A.P.S.S, 2018. 270s. ISBN 978-80-907-0532-6.
- BITTNER, P. HAVIGEROVÁ, J. JANIŠOVÁ, I. LANGHANSOVÁ, H. Děti z ústavu!: Právní a psychologické dopady ústavní výchovy z pohledu ochrany rodiny a nejlepšího zájmu dítěte. Brno : Liga lidských práv, 2007. ISBN 978-80-903473-4-2.
- GABRIEL, Z. NOVÁK, T. Psychologie poradenství v náhradní rodinné péči. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1788-3.
- MAAYTOVÁ, A. PAVEL, J. OCHRANA, F. Veřejné finance : v teorii a praxi. Praha : Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- NOVOTNÝ, P. IVIČIČOVÁ, J. SYRŮČKOVÁ, I. VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. Praha : Grada, 2014. 200 s. ISBN 978-80-247-5167-2.
- PUGNEROVÁ, M. KVINTOVÁ, J. Přehled poruch psychického vývoje. Praha : Grada, 2016. ISBN 978-80-271-9519-0.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Dana Stará, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 30. 11. 2020

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 12. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Financování náhradní péče v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.03.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Daně Staré, Ph.D. za odborné vedení, ochotu, trpělivost a pomoc prostřednictvím konzultací při zpracování této bakalářské práce.

Financování náhradní péče v České republice

Abstrakt

Náhradní péče je důležitou součástí péče o děti, neboť každoročně přibývá počet dětí, které přišly z jakéhokoliv důvodu o biologickou rodinu a dostanou se do ústavní nebo rodinné náhradní péče. Pro dítě je nejvhodnější rodinná péče, která dává dítěti možnost vyrůstat v rodinném prostředí, které je pro dítě přirozené. Rodinná péče má pro dítě celkově mnohem pozitivnější vliv než ústavní péče.

U každého dítěte, které se ocitne v náhradní péči, rozhoduje soud o umístění. Pokud to lze, soud dá přednost umístění dítěte do rodinné péče. Pokud je pro dítě vhodnější ústavní péče, nařídí tuto péči s tím, že v této péči může zůstat jen do doby zletilosti.

Náhradní rodina, která se dítěte ujme, je za svou péči finančně podporována státem, ovšem ne v případě, jedná-li se o adopci (osvojení). Tato finanční podpora má sloužit jako druh pomoci při výchově a péči o svěřence a zároveň, díky finanční odměně pro náhradního rodiče za jeho péči, jako motivace k tomu, aby co nejvíce lidí těmto dětem pomáhalo vyrůstat v přirozeném rodinném prostředí.

Klíčová slova: Adopce, dětský domov, dítě, finanční podpora, náhradní rodinná péče, osvojení, pěstounská péče, rodina, rozpočet, samostatný život, život v náhradní rodině

Funding of Substitute Family Care in the Czech Republic

Abstract

Substitute care is an important part of childcare, because the number of children is increasing every year. The children, who have lost a biological family for any reason, are placed to institutional or family substitute care. The family care is the most suitable for a child because it gives to child the opportunity to grow up in a family environment that is natural for a child. Family care has a more positive impacts on the child than institutional care.

The court decides on placement for each child who is in substitute care. If is possible, the court will give priority to place the child in family care. If institutional care is more appropriate for the child, the court order it. The child can stay in institutional care until the age of majority.

The substitute family, which takes care of the child, is financially supported by the state for their care, but not in the case of adoption. The financial support is intended to server as a kind of assistance in the upbringing and care of the child. The substitute family receives a financial reward for caring for the child, which is to motivate as many people as possible to help these children grow up in a natural family environment.

Keywords: Adopt, adoption, budget, family, financial support, foster care, children's Home, child, independent life, life in a foster family, surrogate family care

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Historie náhradní péče	16
3.2 Rozdíl mezi náhradní rodinnou a nerodinnou péčí a základní potřeby dítěte	17
3.2.1 Rozdíly ve formě péče o děti	18
3.2.2 Základní potřeby dítěte	18
3.3 Druhy náhradní rodinné péče	20
3.3.1 Osvojení dítěte	21
3.3.2 Pěstounská péče	24
3.3.3 Poručenská péče	27
3.4 Druhy náhradní ústavní péče	27
3.4.1 Úloha Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	28
3.4.2 Úloha Ministerstva zdravotnictví	29
3.4.3 Úloha Ministerstva práce a sociálních věcí	29
3.4.4 SOS dětské vesničky	30
3.5 Umístění dětí do náhradní péče a jejich svěření	31
3.5.1 Umístění dítěte do náhradní péče	31
3.5.2 Postup při svěření dítěte do péče	32
3.6 Dávky pěstounské péče	34
3.6.1 Nárok na dávky pěstounské péče	34
3.6.2 Příspěvky na pěstounskou péči	35
3.6.3 Vyplácení dávek pěstounské péče	39
4 Vlastní práce	41
4.1 Rozdíly v počtu dětí umístěných v NRP	41
4.1.1 Procentuální podíl dětí v jednotlivých náhradních péčích	41
4.1.2 Regionální rozdíly v počtu dětí umístěných v NRP	43
4.1.3 Rozdíly v počtu dětí v NRP dle vztahu pečující osoby	44
4.1.4 Rozdíly podaných a nevyřízených žádostí o NRP	46
4.2 Vývoj a financování NRP v České republice	49
4.2.1 Vývoj vyplacených dávek pěstounské péče	49
4.2.2 Výdaje na dávky pěstounské péče	52

4.3	Výše dávek pěstounské péče ve srovnání s průměrnou mzdou	54
4.3.1	Srovnání dávek pěstounské péče a průměrné mzdy v České republice a na Slovensku	54
4.3.2	Srovnání průměrné mzdy s průměrnými dávkami pěstounské péče v České republice.....	57
5	Výsledky a diskuse	62
6	Závěr	67
7	Seznam použitých zdrojů.....	68
8	Přílohy	75

Seznam grafů

Graf 1 Podíl počtu dětí dle druhu náhradní rodinné péče na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči v České republice od roku 2010 do roku 2019 (v %)	42
Graf 2 Počet dětí v náhradní rodinné péči na 100 000 obyvatel v jednotlivých krajích v České republice v roce 2019	44
Graf 3 Podíl počtu dětí dle vztahu pečující osoby na celkovém počtu dětí v náhradní péči v České republice v roce 2019	45
Graf 4 Meziroční změna vyplacených dávek pěstounské péče v České republice v letech 2008-2019 (v %)	49
Graf 5 Meziroční růst výdajů na jednotlivé dávky pěstounské péče v letech 2014-2020 v České republice (v %)	51
Graf 6 Podíl celkových výdajů sociální podpory a výdajů na pěstounskou péči v roce 2019 v jednotlivých krajích ČR	52
Graf 7 Podíl výdajů na jednotlivé příspěvky na celkových výdajích na dávky pěstounské péče v České republice (v mil. Kč)	53

Seznam tabulek

Tabulka 1 Příspěvky na úhradu potřeb dítěte závislého na pomoci jiné fyzické osoby dle zákona o sociálních službách k 05.10.2020	37
Tabulka 2 Rozdíly v podaných a nevyřízených žádostech o náhradní péči v České republice v letech 2018 a 2019	47
Tabulka 3 Podíl dávek pěstounské péče na hodnotě průměrné mzdy v České republice a na Slovensku v roce 2019 (v Kč, v €, v %)	55
Tabulka 4 Podíly průměrných dávek na průměrných mzdách dle krajů v České republice za rok 2019 (v Kč, v %)	58
Tabulka 5 Rozdíly v podílech průměrných dávek na průměrných mzdách v České republice v letech 2016-2019 (v Kč, v %)	60
Tabulka 6 Výhody a nevýhody osvojení a pěstounské péče v České republice	66
Tabulka 7 Počet dětí v náhradní péči v České republice k 31.12.2019	II
Tabulka 8 Počet dětí umístěných do péče osob dle vztahu pečující osoby v České republice v roce 2019	II

Tabulka 9 Počet dětí v náhradní rodinné péči podle krajů na 100 000 obyvatel v České republice v roce 2019	III
Tabulka 10 Výdaje na dávky pěstounské péče v České republice v letech 2008-2020 (v mil. Kč).....	IV
Tabulka 11 Výdaje na jednotlivé příspěvky dávek pěstounské péče v České republice v letech 2013-2019 (v mil. Kč)	V
Tabulka 12 Vyplacené dávky pěstounské péče podle krajů v České republice v roce 2019 (v tis. Kč).....	VI
Tabulka 13 Jednotlivé meziroční výdaje na pěstounskou péči v České republice v letech 2012-2020 (v mil. Kč).....	VII

1 Úvod

V současné společnosti se vyskytuje příliš mnoho dětí, které se ocitají v situaci, kdy jim není biologická rodina schopna, v nejhorším případě dokonce nechce poskytnout péči, kterou potřebují nebo dítě o své biologické rodiče nějakým způsobem přijde. Zprostředkovatelé, kteří těmto dětem zřizují náhradní péči, se snaží, aby co nejvíce děti mohlo být v náhradní rodinné péči. Ne vždy se ale pro dítě podaří najít náhradní rodina, a proto musí zůstat v ústavní péči, kde je mu věnováno mnohem méně času, než jaký by mu věnovala náhradní rodina.

Pokud má dítě štěstí, dostane se do náhradní rodiny, kde se k němu chovají jako ke svému vlastnímu dítěti, snaží se mu dávat vše, co potřebuje a zároveň jej připravovat na budoucí samostatný život. Za tuto výchovu je těmto náhradním rodinám poskytovaná finanční podpora, která je financována ze státního rozpočtu a má zajistit, aby dítě mělo opravdu vše, co potřebuje a zároveň aby náhradní rodič za to, že dítě přijal do své krátkodobé i dlouhodobé péče, dostal finanční kompenzaci za péči, kterou dítěti věnuje.

Děti mohou být taky osvojené, to znamená, že náhradní rodič převezme veškerou zodpovědnost za dítě, které si adoptuje a dítě se stane trvalou součástí jeho života. V tomto případě není státem poskytovaná finanční podpora, protože dítě už trvale patří do nové rodiny, která mu má ve všech ohledech, ať už v těch osobních, tak i právních, zastoupit jeho biologické rodiče. V tomto případě je to pro dítě nejlepší řešení, protože má své zázemí, svou novou rodinu, kde má domov a ví, že v této rodině se může cítit bezpečně.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit financování náhradní rodinné péče v České republice. V rámci práce budou definovány formy náhradní rodinné péče, zmíněny jejich výhody a nevýhody a hodnocena úroveň jejího zajištění. V práci bude rozebrán systém financování náhradní péče, zdroje financování a úroveň odměn pro subjekty poskytující náhradní péči.

2.2 Metodika

Teoretická východiska řešení problematiky budou zpracována na základě literární rešerše. Bude využita metoda studia odborné literatury. Informace budou získávány nejen z českých materiálů, ale také ze zahraničních. Aktuální informace budou čerpány z odborných časopisů a internetových zdrojů a platné české legislativy. Významným zdrojem dat je především Český statistický úřad, Eurostat, Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Bude využita metoda deskripce. Na základě práce se soubory dat budou konstruovány vlastní indexy a tempa růstu pro hodnocení vývoje ukazatelů v čase a podílové ukazatele. Bude využita metoda komparace pro vzájemné porovnání a vyhodnocovány rozdíly. Na základě metody syntézy bude formulován závěr plynoucí z daného zkoumání.

Dle Synka a kol. (2009, s. 25) podíl měří díly nějakého celku. Výsledek podílu je vyjádřen v procentech.

$$I_{x_{jk}} = \frac{x_k}{x_j} \quad (1)$$

Dle Žďárka a Vymětala (2009, s. 11) jsou řetězové indexy podíl dvou shodně vymezených ukazatelů v rozdílném čase a výsledek je hodnota v nějakém období oproti minulému období.

$$I_{t+2/t+1} = \frac{I_{t+2}}{I_{t+1}} \quad (2)$$

Dle Žďárka a Vymětala (2009, s. 11) je bazický index statistická metoda sloužící ke sledování vývoje v delším časovém období. Výsledek bazického indexu je vyjádřen v procentech a ukazuje, o kolik procent se změnila hodnota ukazatele oproti předchozí hodnotě.

$$I_{t+1/t} = \left[\frac{I_{t+1}}{I_t} \right] * 100 (\%) \quad (3)$$

K určení průměrných výdajů dávek pěstounské péče, na jedno dítě za jeden kalendářní měsíc, bude použit vzorec obsahující hodnoty celkových výdajů dávek pěstounské péče za jeden rok a počet dětí v náhradní rodinné péči na konci roku.

$$x = \frac{x_1}{\frac{x_2}{12}} \quad (4)$$

Kde:

x_1 představuje celkové výdaje na dávky pěstounské péče za rok

x_2 představuje počet dětí v náhradní rodinné péči na konci sledovaného roku

K určení podílu vyplacených dávek pěstounské péče na průměrné mzdě v České republice a na Slovensku bude použit vzorec obsahující výši konkrétního příspěvku pěstounské péče a hodnotu průměrné mzdy za jeden rok.

$$x = \frac{x_1}{y} * 100 (\%) \quad (5)$$

Kde:

x_1 představuje stanovenou výši konkrétního příspěvku pěstounské péče

y představuje průměrnou hrubou roční mzdu na jednoho zaměstnance

Vzorec 5 bude použit také pro stanovení podílu vyplacené částky dávek pěstounské péče na průměrné mzdě, kde za x_1 bude dosazena hodnota průměrné vyplacené dávky na jedno dítě za jeden kalendářní měsíc ve sledovaném roce.

3 Teoretická východiska

Každé dítě potřebuje rodiče, výchovu a vzdělání. Pokud se biologičtí rodiče zřeknou dítěte, existuje pro dítě záchrana v podobě náhradní rodinné péče.

Dle Gabriela (2008, s. 8-9) o osvojení u nás usilují rodiny, které děti mít nemohou. Tyto rodiny mají požadavky, které chtějí, aby jejich osvojené dítě splňovalo, avšak ne vždy jsou tyto požadavky splněny a rodiny musí slevit. Osvojené dítě nemusí tyto požadavky splňovat, ale často se stává, že přebírá mimiku osvojitelů a stává se podobným.

3.1 Historie náhradní péče

Podle Bubleové a kol. (2009, s. 3) „k přijímání opuštěných dětí do nových (náhradních) rodin docházelo již odedávna. Byla to praxe běžně užívaná mnoha kulturami. Slovo adopce znamenalo původně “vyvoliti”, tedy děti byly svými novými rodiči vyvoleny. Dnes je tomu naopak – pro opuštěné děti jsou vybíráni noví náhradní rodiče.“

Bubleová a kol. (2009, s. 3) uvádí, že historie náhradní rodinné péče a dětských domovů sahá až k 9. století, kdy do vytápěných boxů zřízených v budovách dětských domovů mohli lidé odložit nechtěného novorozence. V kostelech se často hovořilo o osudu těchto odložených novorozenců, měli vybízet matky, aby je přinesly do kostela, kde pro novorozence byly připravené mramorové mísy.

Gabriel (2008, s. 12-13) uvádí, že první institucí u nás byl „Vlašský špitál“, který byl založený na počátku 16. století, ten se ale potýkal s finančními problémy. Poté byl založen Marií Terezií institut, který dostával příspěvky od pražských měst a od této doby se vytvářely instituty podobného zaměření.

V minulosti existovala spousta ústavů, kde byla téměř stoprocentní úmrtnost, která byla způsobena jak nemocemi, nedostatečnou výživou a hygienou, tak i psychikou, a dlouho se pak tato úmrtnost pohybovala kolem 70 % (Bubleová, 2009, s. 12-13).

Matějček (1999, s. 28-29) uvádí, že v 18. století se hromadně zřizovaly nalezince. Tyto děti po narození putovaly ke kojným, které se o ně staraly do jejich 6 let. O sto let později už nalezince fungovaly tak, že když pěstounka nechtěla dítě starší 6 let dát do ústavu, nemusela. Děti, které byly navraceny zpět do nalezince, pak často končily v osvojující rodině.

Gabriel (2008, s. 15-22) uvádí, že od roku 1811 mohl být osvojitelem pouze muž starší padesáti let. V roce 1914 vyšla Novela, která umožnila osvojení dítěte ženou a věk pro osvojení dítěte klesl na 40 let. Minimální věkový rozdíl, který musel být mezi osvojencem a osvojitelem v Čechách, byl stanoven na 18 let.

V období první republiky byl v Čechách vybudován tzv. „Dům dětství“ pro sirotky legionářů u Mladé Boleslavi. Tento dům v roce 1923 nečekaně zanikl. První republika se dá považovat za velmi rozvojové období, co se týče osvojení i pěstounské péče. Dětské domovy v té době byly spíše jako domovy záchytné a diagnostické, kde děti byly jen na krátkém pobytu, odtud pak odcházely do osvojení, pěstounské péče nebo do zařízení pro „mládež úchylnou“. Tyto domovy měly kapacitu do 20 dětí.

V druhé polovině 20. století došlo k vytvoření dvou „vesniček“ u Karlových Varů a na Kroměřížsku, kde byly přijímány děti, o které nebyl zájem v rámci osvojení. Dětem byl přiřazen trvalý vychovatel, kterého představovala samostatná bezdětná žena. Roli mužské autority zastával muž, který byl pro všechny vedoucí vesničky. Vychovatelkám pomáhaly v péči i tzv. tety.

O osvojení i o stanovení pěstounské péče rozhodoval nadále soud. Významnou situací v České republice se poté stalo přijetí tzv. Haagské úmluvy, která umožňuje mezinárodní osvojení dětí. V České republice vstoupila tato norma v platnost 1. 6. 2000.

3.2 Rozdíl mezi náhradní rodinnou a nerodinnou péčí a základní potřeby dítěte

Matějček (1999, s. 29) uvádí, že v České republice má dítě k dispozici mnoho forem náhradní rodinné i nerodinné péče. Před několika lety existovaly jen dvě formy náhradní péče – adopce nebo dětský domov. Tyto formy se během pár let rozrostly a dnes už je na výběr mnohem více alternativních péčí o osiřené děti, kterých lze využít.

Středisko náhradní rodinné péče (2020b) uvedlo, že „přednostně se vždy dítěti hledá vhodné náhradní rodinné zázemí, a to nejprve v jeho okolí, mezi příbuznými či osobami dítěti a jeho rodině blízkými, pak teprve dochází ke zprostředkování náhradní rodinné péče dalším osobám. Pokud se pro dítě nenajde vhodná náhradní rodina, péče o dítě může být zajišťována také v kolektivních zařízeních“.

Podle Matějčka (2017, s. 31) je rozdílů mezi náhradní rodinnou a nerodinnou péčí mnoho. Děti, které se nacházejí v dětských domovech, nemají takovou hloubku citových vztahů než děti v adopci, případně v pěstounské péči.

3.2.1 Rozdíly ve formě péče o děti

Dvořáčková a kol. (2015, s. 5) uvádí, že nejvhodnější cestou pro zdravé a právně volné dítě je adopce. Mezi dítětem a novým rodičem tedy vzniká stejný právní vztah jako u dítěte a jeho adoptivní rodinou. Osvojením zanikají práva a povinnosti mezi dítětem a jeho biologickou rodinou. Do pěstounské péče jsou přijímané děti, kde právní vztah mezi dítětem a jeho pěstounskou rodinou nevzniká. Biologická rodina má tedy stále zodpovědnost vůči svým dětem.

Matějček (2017, s. 31-32) uvádí, že v dětských domovech je mnoho dětí. Nevychovává je rodina, ale vychovatelé, kteří jsou zaměstnaní. Tito vychovatelé by měli děti vychovávat, ale neměli by s nimi sdílet soukromí. Zkrátka by měli rozlišovat práci od osobního života. V rodině však takové dělení neexistuje, náhradní rodina se snaží dítě vychovat, sdílí s ním svůj život, společně plánuje a myslí na budoucnost. Děti v náhradních rodinách se tedy lépe socializují než děti v dětských domovech. Zatímco v náhradních nerodinných péčích děti poznávají vychovatele ve vztahu k sobě nebo jiným dětem, v náhradních rodinách dítě poznává funkci matky, otce, prarodičů, sourozenců, a poznává vztahy k dalším příbuzným a vztahy lidí okolo něj k věcem, myšlenkám, ideálům, zvířatům apod.

3.2.2 Základní potřeby dítěte

Ptáček (2020) uvedl, že „v současné době se lze stále setkat s přesvědčením, že dítě je v podstatě pouze zmenšenina dospělého – a to z fyziologického, psychologického i sociálního hlediska. Toto přesvědčení poté vede i k následnému přístupu, v jehož jménu se pro dítě činí to nejlepší. Dítěti takto plníme, objektivně často v nejlepší kvalitě, jeho základní biologické, sociální a psychické potřeby a domníváme se, že je o něj dobře postaráno.“

Základní biologické potřeby dítěte

Sikorová (2012, s. 20) uvádí, že k základním biologickým potřebám patří především uspokojení metabolismu jak z aktuálního, tak z vývojového hlediska.

Dle Sikorové (2012, s. 20) do těchto potřeb patří:

- potřeba potravy;
- potřeba základních hygienických požadavků (dostatek čistoty, tepla, potřeba obranyschopnosti);
- potřeba dostatku adekvátních stimulů (rozvíjení dětského organismu);
- potřeba zdravého vývoje (preventivní, komplexní a rehabilitační péče).

Ptáček (2020) uvedl, že je důležité si uvědomit, že před tím, než začneme plnit vývojové potřeby dítěte, jsou nutné plnit biologické potřeby a potřeby bezpečí. Tyto potřeby dokážou uspokojit jakékoliv náhradní péče.

Základní psychické potřeby dítěte

Jiráková (2015) uvádí psychické potřeby, které dítěti umožňují se rozvíjet v oblasti rozumových schopností, citů, chování, chápání sebe i ostatních, chápání prostředí a dalších psychických potřeb.

Dle Jirákové (2015) do této kategorie patří:

- potřeba dostatečného množství podnětů;
- potřeba vědomí vlastního „já“ (vytváření představy dítěte o své osobě, kde hlavní roli hrají nejbližší osoby);
- potřeba smysluplnosti světa (přijímání podnětů dítěte, které si vytváří, přijímá a zpracovává);
- potřeba jistoty (jistota a důvěra k jiným lidem je uspokojována hlavně ve vztazích dítě-dospělý);
- potřeba otevřené budoucnosti (vytváření životní perspektivy dítěte, otevřená budoucnost přináší motivaci, naopak uzavřená budoucnost zoufalství a beznaděj).

Šnýdrová (2008, s. 27-28) popisuje, že základní psychické potřeby dítěte musí být vždy uspokojovány, aby došlo k duševnímu vývoji dítěte. Za předpokladu, že je rodina normálně fungující, má jedinečné postavení v uspokojování psychických potřeb dítěte.

Základní sociální potřeby dítěte

Kukla (2016, s. 132-133) uvádí, že někteří autoři dávají psychické potřeby dohromady se sociálními potřebami a označují je jako psychosociální. Nicméně, autor uvádí šest sociálních potřeb, jež jsou důležité:

- potřeba bydlení pro dítě;
- potřeba jídla, pití, oblečení, obutí apod.;
- potřeba lásky a bezpečí;
- potřeba přijetí dítěte;
- identifikace s dítětem;
- rozvinutí všech sil a schopností dítěte.

Morin (2020) popsala sociální dovednosti tak, že pokud má dítě dobré sociální dovednosti, má lepší vztahy s lidmi, včetně svých vrstevníků. Jsou to takové dovednosti, které lze dítě naučit a následně udržovat a posílit úsilím a praxí dítěte.

Základní vývojové potřeby dítěte

Jiráková (2015) uvádí, že „potřeby dítěte se mění v čase, jsou závislé na růstu a rychlosti vývoje dítěte, na jeho odchylkách. Důležitým aspektem je motivace, která vede jedince k vyhledávání a poznávání nových skutečností, poznatků a činností.“

3.3 Druhy náhradní rodinné péče

V České republice existují dvě formy náhradní výchovy:

- 1) ústavní výchova;
- 2) náhradní rodinná péče.

Ústavní výchova

Principem ústavní náhradní výchovy spočívá v tom, že soud může dítě umístit do zařízení vyžadující okamžitou pomoc nebo může dítěti nařídít ústavní výchovu. Podle zákona č. 89/2012 Sb. „ústavní výchovu lze nařídít na maximální dobu tři let. Po uplynutí této doby může být ústavní výchova prodloužena, pokud důvody pro nařízení dále trvají.“

Náhradní rodinná péče

Holá (2007, s. 64) definuje náhradní rodinnou péči jako formu péče, při které je dítě vychováváno v náhradní rodině v prostředí, které se nejvíce podobá přirozenému životu

v rodině. Tato péče spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Na nižším stupni je náhradní rodinná péče zajišťována krajskými úřady a obcemi.

3.3.1 Osvojení dítěte

Bubleová (2018a, s. 6-7) popisuje osvojení neboli adopci jako jeden z institutů náhradní rodinné péče. Pokud dítě nemůže vyrůstat ve své biologické rodině, pak je možné využít práva, aby dítě vyrůstalo v náhradní rodinné péči. Pro dítě, které je bez biologických rodičů, je přirozenější, když vyrůstá v rodině jemu blízké. Pokud tedy je možnost, že by si dítě mohla osvojit rodina v okruhu příbuzných, je tohle preferovaná volba. Pokud je první možnost vyloučena, teprve potom existuje možnost, aby dítěti byla vyhledána náhradní rodina z okruhu zájemců o náhradní rodinnou péči, které jsou vedené v evidenci krajského úřadu. Osvojením dítě získává v rodině stejná práva jako biologické dítě. Smyslem osvojení je, aby dítě získalo stabilní rodinné zázemí.

Předadopční péče

„Mezi podmínky osvojení patří i požadavek na osvojitele, aby osvojované dítě bylo v péči osvojitele na jeho náklady dříve, než bude o osvojení rozhodnuto. Tato předadopční péče o dítě musí trvat dostatečně dlouho k tomu, aby bylo přesvědčivě zjištěno, že se mezi osvojitelem a dítětem vytvořil takový poměr (myšleno citový, ne právní), jaký je smyslem osvojení, tedy vztah rodiče a dítěte. Jako minimální doba předadopční péče je nyní nově (oproti dosavadním třem měsícům) stanovena doba šesti měsíců. Horní hranice dána není.“ (Novotný a kol., 2017, s. 126)

Podmínky osvojitele

Bubleová (2018a, s. 7) uvádí, že první podmínkou pro splnění role osvojitele je to, že tento člověk musí být pouze zletilá a svéprávná fyzická osoba, která zaručuje svým jednáním, způsobem života a osobními vlastnostmi, že je schopna se postarat o osvojené dítě a bude pro něj dobrým rodičem. Osvojit dítě není možné v případě, že má osvojitel s osvojencem přímý příbuzenský nebo sourozenecký vztah. Dítě tedy nemůže být osvojeno prarodičem ani sourozencem, ale může být osvojeno sourozenci svých rodičů. V případě

osvojení musí být daný pár v manželství, ale pokud dojde k situaci, ve které chce dítě osvojit jen jeden z partnerů, je nutný souhlas k osvojení i druhého partnera.

Zákon č. 89/2012 Sb. uvádí, že mezi osvojitelem a osvojeným dítětem musí být nějaký věkový rozdíl a minimální hranice je zpravidla ne menší než šestnáct let.

Podle Bubleové a kol. (2018, s. 8) „v případě soužití partnerů, kteří nejsou sezdaní, může dítě osvojit jen jeden z nich. Pro vyloučení pochybností ještě uvádíme, že osvojitelem se může stát i ten, kdo:

- žije sám;
- žije ve vztahu bez uzavření manželství;
- může mít vlastní děti;
- má vlastní děti;
- má další děti přijaté do náhradní rodinné péče;
- je ve středním věku a má přiměřené představy o věku dítěte, které chce do péče přijmout;
- má zdravotní problémy, ale jeho zdravotní stav má dobrou prognózu a nijak výrazně neomezuje jeho pečovatelské a výchovné schopnosti.“

Presslerová (2020) uvádí, že při osvojení vzniká mezi dítětem a osvojitelem vztah stejný jako mezi dítětem a rodiči. Osvojitelé musí plnit stejné povinnosti a mají při výchově dítěte stejnou zodpovědnost jako v případě vztahu dítěte s biologickou rodinou.

Podmínky pro osvojení

Sedlářová (2008, s. 197) uvádí, že „podmínky osvojení jsou:

- musí být osvojenci ku prospěchu;
- osvojitelé musí mít právní způsobilost k právním úkonům;
- osvojitelé musí být zletilí;
- mezi osvojitelem a osvojencem musí být přiměřený věkový rozdíl – rozdíl jako mezi rodičem a dítětem;
- mezi osvojitelem a osvojencem nesmí být příbuzenský ani sourozenecký vztah (synovec a neteř jsou možné);
- osvojit lze pouze nezletilé dítě;
- dítě musí být právně volné;

- společné osvojení – osvojit dítě si mohou pouze manželé.“

Bubleová (2018a, s. 9-10) definuje tři způsoby osvojení nezletilého dítěte:

- 1) se souhlasem rodičů dítěte;
- 2) bez souhlasu rodičů dítěte;
- 3) vyjádřením osvojovaného dítěte.

Způsob osvojení se souhlasem rodičů dítěte může být udělen pro dva typy situace a nejdříve šest týdnů po narození dítěte. První situace je, že biologická rodina udělí souhlas konkrétním žadatelům o osvojení. Druhá situace je, že udělí souhlas i v případě, že žadatele o osvojení dítěte neznají.

Způsob osvojení bez souhlasu rodičů dítěte nastává v případě, že rodič byl zbaven rodičovské odpovědnosti, není schopen se postarat o dítě nebo neobstará dítěti vyhovující domov. Jedná se tedy o rodiny, které podle občanského zákoníku nemají o dítě zájem.

Způsob osvojení vyjádřením osvojovaného dítěte spočívá v tom, že dítě starší 12 let musí udělit souhlas o osvojení. U mladších dětí musí být souhlas opatrovníka, kterým je zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Mezinárodní osvojení

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (2020) popisuje, že při mezinárodním osvojení je rozhodující, zda žadatel ve svém obvyklém bydlišti pracuje, bydlí a má zde zázemí. Státní občanství a trvalý pobyt žadatele nehraje při mezinárodním osvojení roli. ÚMPOD je ústředním orgánem ve smyslu Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení z 29.05.1993. Úřad zprostředkovává osvojení při osvojení dítěte do ciziny a osvojení dítěte z ciziny.

Bubleová (2018a, s. 36) uvádí, že Haagská úmluva stanovuje postup, který musí být dodržen při osvojování dítěte do zahraničí. Dětem je hledána náhradní rodina prioritně na území země původu. Pokud se nedaří v této zemi vhodnou rodinu najít, může být dítě osvojeno v jiné zemi, ale tato země musí mít na svém území ústřední orgán, který bude za osvojení dětí do zahraničí odpovědný. V České republice je to Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně (ÚMPOD). Ten vede evidenci žadatelů o osvojení dítěte z ciziny, a dětí, pro které se nepodařilo na území České republiky najít vhodné žadatele.

3.3.2 Pěstounská péče

Bubleová (2018b, s. 7) definuje pěstounskou péči jako další formu náhradní rodinné péče, při které se pěstoun stará o dítě a je zodpovědný za jeho výchovu. Co se týče právního hlediska, tak vztah dítě-pěstoun není tak ideální, jako dítě-rodíč (v případě osvojení). Tato pěstounská rodina má vůči dítěti povinnosti a práva, které pěstounovi stanovuje zákon. Pěstounská rodina u mimořádných záležitostí musí žádat o souhlas zákonného zástupce dítěte, případně soud a nemá vůči dítěti vyživovací povinnost. Právě proto tyto rodiny dostávají od státu dávky, díky kterým mají hmotně zabezpečit dítě a zároveň tyto dávky obsahují i nějakou odměnu, která náleží pěstounům za to, že se dítěte ujali.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019) uvádí, že „do pěstounské péče se svěřují děti, o něž nemůže pečovat žádný z rodičů ani poručník, a to na dobu, po kterou trvá překážka bránící rodičům v osobní péči o dítě. Rodič pak může požadovat dítě zpět do své osobní péče. Pokud je to v souladu se zájmy dítěte, soud takovému návrhu vyhoví.

Bubleová (2018b, s. 7) uvádí, že rozdíl mezi osvojením a pěstounskou péčí je ten, že děti v pěstounské péči své biologické rodiče znají a předpokládá se, že se dítě s rodiči bude scházet. Jedná se tedy o nějakou dočasnou péči, která může být stanovena soudem na nějakou určitou dobu, ale i neurčitou. Pěstoun má povinnost dítěti nebránit ve scházení se s biologickými rodiči. Biologická rodina může kdykoliv požádat o svěření dítěte zpět do své péče.

Předpěstounská péče

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019) uvádí, že „soud může dítě svěřit zájemcům o pěstounskou péči do předpěstounské péče; její délku stanoví se zřetelem k okolnostem případu. Nad průběhem a úspěšností předpěstounské péče vykonává soud dohled. Předpěstounská péče by měla vždy předcházet svěření dítěte do pěstounské péče rozsudkem soudu, jde-li o zprostředkovanou pěstounskou péči orgány sociálně-právní ochrany dětí.“

Pěstounská péče na přechodnou dobu

Podle Holé (2007, s. 73) může soud díky zřízení institutu pěstounské péče na přechodnou dobu svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu rodinám, které jsou zařazeny do evidence osob vhodných k pěstounské péči.

Dle zákona č. 359/1999 Sb. je nutné, aby Krajský úřad vedl evidenci osob vhodných vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu. Tyto osoby jsou zařazené na základě odborného posouzení a mají předpoklady k péči o dítě z krátkodobého hlediska.

Podle Holé (2007, s. 73) může být dítě svěřeno na:

- dobu, po kterou nemůže biologický rodič o dítě pečovat ze závažných důvodů;
- dobu, po jejímž uplynutí může biologický rodič dát souhlas k adopci náhradním rodinám, ve které bylo dítě jako pěstoun;
- dobu do rozhodnutí soudu o tom, že náhradní rodina nepotřebuje nadále souhlas biologických rodičů o osvojení dítěte.

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. dále uvádí, že soud je povinen jednou za tři měsíce prozkoumat, zda důvody, kvůli kterým bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, dále trvají. Zprávy o prozkoumání poskytuje soudu příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Práva a povinnosti pěstouna

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019) uvádí, že práva pěstouna jsou následující:

- právo na poskytnutí trvalé či dočasné péče svěřenému dítěti;
- právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v roce, jestliže je dítě ve věku alespoň 2 let;
- právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců;
- právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatných možností týkajících se zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě;

- právo na pomoc při plnění povinností, které jsou v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte (například umožnění styku rodičů s dítětem, které je v pěstounské péči)

Zákon č. 452/1992 Sb. popisuje povinnosti pěstouna:

- v případě uplatnění nároku na příspěvek či odměnu je povinen tyto příspěvky osvědčit skutečností;
- v případě změn ve skutečnostech je povinen hlásit změny, které se týkají nároku na příspěvek či odměnu nebo jejich zánik, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala;
- v případě pěstounství je pěstoun povinen umožnit příslušnému orgánu dohled nad výkonem pěstounské péče.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019) dále uvádí, že pěstoun má:

- povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích;
- povinnost spolupracovat se zaměstnanci obecního úřadu s rozšířenou působností, kde zaměstnanci sledují vývoj dětí jednou za 6 měsíců, a umožňovat dítěti a pěstounovi styk s kompetentními osobami, se kterými pěstouni uzavřeli dohodu o výkonu pěstounské péče;
- povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat vztah s osobami dítěti blízkými a umožnit dítěti v pěstounské péči styk s rodiči dítěte, pokud soud nerozhodne jinak.

Vančáková (2020b) uvádí, že „právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti však pěstounovi přísluší jen v běžných věcech. Pokud jde o mimořádné či závažné rozhodnutí (například volba školy, vystavení cestovního dokladu či plánovaná operace), je třeba rozhodnutí/souhlasu zákonného zástupce, tedy biologického rodiče dítěte. Je-li získání takového souhlasu spojeno s těžko překonatelnou překážkou (například je rodič neznámého pobytu) anebo domnívá-li se pěstoun, že rozhodnutí rodiče není v zájmu dítěte, případně rodič souhlas dát odmítá, ačkoli je to v zájmu dítěte, pěstoun se může domáhat rozhodnutí soudu. Pěstoun nemá vyživovací povinnost k dítěti.“

3.3.3 Poručenská péče

Podle Bubleové a kol. (2018b, s.7) „poručníka ustanoví soud dítěti, jestliže tu není žádný z rodičů, který má a vůči svému dítěti vykovává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu (rodiče dítěte zemřeli, byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven nebo jim byla omezena svéprávnost).“

Podle Holé (2007, s. 78) soud stanoví dítěti poručníka, který bude o dítě pečovat a naplňovat všechny složky rodičovství, může poručník mít zodpovědnost namísto rodiče v plném rozsahu. Pokud poručník nemá zájem nadále pečovat o dítě, může podat návrh, který soud může přijmout a zprostit poručníka poručenství. Soud může odebrat dítě poručníkovi i v případě, že poručník nebude způsobilý pro výkon své funkce nebo nebude splňovat podmínky poručníka. V případě rozvodů manželů soud projednává, jestli dítě může nadále vyrůstat v rozvedené rodině nebo bude v péči jednoho z manželů.

Bubleová (2018b, s. 8) uvádí, že jestliže poručník o dítě pečuje, je taktéž hmotně podporovaný státem, ale zastupuje i roli zákonného zástupce dítěte. Pokud poručník o dítě nepečuje, zastupuje pouze roli zákonného zástupce, ale už není hmotně podporovaný státem. Děti jsou svěřovány do péče poručníka, pokud by mohly být osvojeny, ale z různých důvodů se pro ně nenajde osvojitel.

3.4 Druhy náhradní ústavní péče

Dle Vančákové (2020) je ústavní výchova výchovné opatření, které nařizuje soud po přezkoumání dané situace. Soud prozkoumá, zda lze zajistit výchovu dítěte náhradní rodinnou péčí nebo rodinnou péčí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které mají přednost před ústavní výchovou. Soud zkoumá situaci v případě, že je výchova dítěte ohrožena nebo narušena a jiná výchovná opatření nevedla k nápravě, nebo v případě, že se biologická rodina nedokáže o dítě postarat a výchovu dítěte zabezpečit.

3.4.1 Úloha Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Právo na dětství (2013) uvádí, že v České republice existují čtyři typy ústavní péče, které jsou v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy:

- 1) diagnostický ústav;
- 2) dětský domov;
- 3) dětský domov se školou (tzv. DDŠ);
- 4) výchovný ústav.

Diagnostický ústav

Diagnostický ústav je speciální zařízení, které patří do skupiny tzv. „školských zařízení pro výkon ústavní výchovy“. Ústav je vhodný jak pro děti, které neví, jak v životě pokračovat, tak pro ty, které jsou problémové. Ústav jim pomůže najít to správné optimální řešení. Děti při svém pobytu absolvují psychologické vyšetření a rozhovory s pedagogy. Jejich povinností je také docházet do školy, která je součástí tohoto ústavu. Pobyt je možný pouze po dobu osmi týdnů a rozhoduje o něm soud. Pokud se dítě po pobytu nemůže vrátit domů, ústav navrhne soudu další umístění (dětský domov a výchovný ústav).

Dětský domov

Dětský domov následuje po diagnostickém ústavu, avšak ne vždy. Děti, které neměly ve škole ani doma výchovné problémy, by měly být umístěny rovnou do dětských domovů. Délka pobytu dětí v dětském domově není omezená a vždy o délce rozhoduje soud.

Dětský domov se školou (tzv. DDŠ)

V dětských domovech se školou se ocitnou děti, které navštěvují základní školu a mají ve škole nebo doma velké výchovné problémy. Tento typ zařízení má v areálu vlastní školu, kterou musí dítě navštěvovat. Na rozdíl od klasických dětských domovů mají DDŠ více pravidel a neposkytují dětem tolik volnosti.

Výchovný ústav

Posledním typem ústavů je výchovný ústav, který je podobný jako DDŠ, avšak zde mohou pobývat jen děti od 15 let, a každé pohlaví zvlášť. Součástí areálu ústavu jsou také školy a učiliště, kde se mohou děti vyučit.

3.4.2 Úloha Ministerstva zdravotnictví

Dále existují ještě tři typy ústavní péče, které jsou v gesci Ministerstva zdravotnictví:

- 1) kojenecké ústavy;
- 2) dětské domovy pro děti do věku tří let
- 3) dětská centra.

Kojenecké ústavy

Křeček (2020) uvádí, že kojenecké ústavy jsou určeny pro děti do 3 let, které nemohou vyrůstat se svými biologickými rodiči z různých vážných důvodů ze strany rodičů (například zanedbání dítěte, selhání v péči, psychiatrické onemocnění, aj.), často se jedná také o matky dítěte bez stálého partnera a finančních prostředků.

Dětské domovy pro děti do tří let

Právo na dětství (2013) uvádí, že tyto typy domovů jsou pro děti zpravidla do 3 let věku. Podle věku dětí se přizpůsobuje denní a stravovací režim, který musí být přizpůsoben i jejich individuálním potřebám. V těchto dětských domovech mohou být ubytované i matky v průběhu těhotenství, pokud nějaká životní situace ohrožuje její zdraví, případně, může být přijato dítě s matkou (otcem, rodiči, náhradními rodiči) z důvodů zácvičku péče o dítě.

Dětská centra

Vančáková (2020a) uvádí, že dětská centra jsou velice podobná dětským domovům pro děti do 3 let, avšak nabízejí komplexnější péči o ohrožené děti a nabízí ambulantní služby (například poradenská služba rodinám těchto dětí).

3.4.3 Úloha Ministerstva práce a sociálních věcí

Pod Ministerstvo práce a sociálních věcí spadají poslední dva typy ústavní péče:

- 1) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (tzv. ZDVOP);
- 2) domov pro osoby (děti) se zdravotním postižením).

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (tzv. ZDVOP)

Právo na dětství (2013) uvádí, že ZDVOP má spoustu názvů – nejčastěji se používá název „Klokánek“. Jedná se o ústavní péči, kdy dítě nemůže být u svých biologických rodičů, příbuzných nebo u pěstounů na přechodnou dobu. O umístění dítěte do tohoto

zařízení nemusí rozhodovat soud, nýbrž samotné dítě nebo jeho rodiče. Umístění v tomto zařízení je možný pouze na jeden rok.

Domov pro osoby (děti) se zdravotním postižením

Podle Vančákové (2020) jsou tyto domovy vhodné pro děti se zdravotním postižením, jejichž zdravotní (tělesný, smyslový, mentální či kombinovaný) handicap vyžaduje zvláštní péči. Tyto děti nemohou být z různých důvodů v domácí péči.

3.4.4 SOS dětské vesničky

Podle Šalátové (2020) jsou SOS dětské vesničky nestátní nezisková organizace, která byla založena v České republice v roce 1949 v čele s profesory Zdeňkem Matějčkem a Jiřím Dunovským. Tato organizace je alternativou dětských domovů. V současné době tato organizace nabízí:

- podporu pěstounské péče;
- preventivní péči;
- okamžitou pomoc;
- následnou péči.

Podpora pěstounské péče

Organizace nabízí poradenské, psychologické, terapeutické, pedagogické, sociální a odlehčovací služby pěstounským rodinám.

Preventivní péče

Zde jde o zajištění preventivní péče rodinám s dětmi ve složité životní situaci tak, aby rodina byla stabilizovaná a nedošlo k odebrání dítěte.

Okamžitá pomoc

Organizace pomáhá rodinám, které se namohou na přechodnou dobu starat o své děti.

Následná péče

Pokud člověk dovrší 18 let věku, má možnost najít péči v tzv. „Domě na půl cesty“, kde se díky sociálním pracovníkům připravují na samostatný život.

3.5 Umístění dětí do náhradní péče a jejich svěřeni

Bubleová a kol. (2010, s. 4) uvedla, že v současné době převažuje počet osiřelých dětí, o které biologická rodina nechce nebo nemůže pečovat. Počet osiřelých dětí, kterým zemřel jeden nebo více rodičů, je méně.

Vančáková (2020c) uvádí, že děti, které nemohou žít ve své vlastní rodině a zároveň nemohou být osvojeni, bývají v dlouhodobé pěstounské péči. Pokud může být dítě adoptováno, bývá umístěné do pěstounské péče na přechodnou dobu do té doby, než se najde vhodná adoptivní či pěstounská rodina.

3.5.1 Umístění dítěte do náhradní péče

Podle Bubleové a kol. (2010, s. 4) „dítě může být svěřeno do nové (náhradní) rodiny:

- z původní rodiny;
- z porodnice;
- z kojeneckého ústavu;
- z dětského domova nebo jiného školského zařízení;
- ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc včetně dětského centra;
- ze zařízení pro osoby se zdravotním postižením;
- z azylového domu.“

Podle Bubleové (2010, s. 4) mají tyto děti stejné potřeby, požadavky a práva jako ostatní děti. Proto by měla nová rodina umět vyhovět potřebám a požadavkům těchto dětí a chovat se k nim jako ke svým biologickým dětem. Děti, které se ocitnou v náhradní rodinné péči jsou děti, které mohou mít náročnou životní historii, mohou to být děti rodičů, které pobývaly ve velmi špatných podmínkách nebo jsou to děti z nechtěných těhotenství. Proto by na to měla být nová rodina připravená a tyto potřebné funkce by měla svým osvojeným dětem vynahradit.

Průměrná délka pobytu v ústavní výchově

Bittner (2007, s. 31-32) uvedl, že ústavní péče je u nás preferovaná sociální péče. Pokud je v rodině nějaký sociální problém nebo krize, často se to řeší umístěním dítěte do ústavu. Důvodů pro odebrání dítěte a jeho umístění do ústavní péče je mnoho. Dítě může

mít správné citové a výchovné dovednosti, může být v dobrém psychickém stavu a rodina se o něj může dobře starat, ale existuje případ, kdy k odebrání dítěte stačil důvod bytí v neuspokojivých bytových podmínkách, což bylo označeno orgánem sociálně-právní ochrany jako prostředí ohrožující zdraví. Děti byly i v tomto případě rodině odebrány a umístěny do ústavního zařízení.

Matoušek (2007, s. 11) uvádí:

- „Průměrný věk při příchodu do instituce, kde se dítě právě nachází, byl 11 měsíců a při odchodu z instituce 26 měsíců.
- Průměrná délka pobytu v instituci, kde se dítě právě nachází, byla 15 měsíců s rozsahem od 10 měsíců (Polsko) do 20 měsíců (Řecko).
- Celková délka doby strávené v nějaké instituci byla 16 měsíců. Hodně dětí (54 %) přišlo z novorozeneckých oddělení (průměrný věk při příchodu byl 10 měsíců).“

3.5.2 Postup při svěřením dítěte do péče

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020a) uvádí, že „rozhodnutí soudu o osvojení nebo svěřením dítěte do pěstounské péče předchází řada činností, které uskutečňují orgány sociálně-právní ochrany a též soudy.“

Postup při osvojení dítěte

Proces pro osvojení dítěte je dán zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

Středisko náhradní rodinné péče (2020a) tento proces shrnulo do následujících bodů:

- podání žádosti;
- posuzování žadatelů obecním úřadem obce s rozšířenou působností;
- posuzování žadatelů krajským úřadem.

Podání žádosti

Žadatel, který se rozhodne osvojit dítě, musí podat žádost o zařazení do evidence žadatelů, kteří jsou vhodní pro osvojení. Žádost se odevzdává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností v místě trvalého pobytu žadatele. Formulář, přes který se žadatel zařazuje do evidence lze získat na úřadě, případně stáhnout na stránkách Ministerstva

práce a sociálních věcí České republiky. S formulářem se odevzdává i dotazník, který lze opět stáhnout na stránkách s formulářem.

Posuzování žadatelů obecním úřadem obce s rozšířenou působností

Po přijetí žádosti provede obecní úřad sociální šetření žadatelů, zajistí si potřebné dokumenty a dokumentaci se svým stanoviskem a žádostí předají příslušnému krajskému úřadu.

Posuzování žadatelů krajským úřadem

Krajský úřad zajistí posouzení žádosti posudkovým lékařem a zařadí žadatele do přípravných kurzů.

Postup pro přijetí dítěte do pěstounské péče

Lze říct, že postup pro zprostředkování pěstounské péče je podobný jako postup při osvojení dítěte.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020a) uvádí, že proces zprostředkování je rozdělen do fází:

- vyhledávání dětí, které jsou vhodné pro zařazení do náhradní rodinné péče;
- vyhledávání v evidenci uchazečů osvojitele či pěstouna, který je vhodný pro dítě;
- příprava vhodných uchazečů k přijetí dítěte do adoptivní či pěstounské rodiny;
- zprostředkování a zajištění seznámení dítěte s jeho potenciální adoptivní či pěstounskou rodinou.

Horáčková (2020) uvádí, že první krok je podat žádost o přijetí dítěte do pěstounské péče. Tato žádost se podává na sociálním odboru obecního úřadu obce s rozšířenou působností. K této žádosti se přikládá rodinná a životní situace, beztravnost, motivace pro přijetí dítěte do pěstounské péče, zpráva o zdravotním stavu od ošetřujícího lékaře a údaje o ekonomických poměrech. Kompletní dokumentace se odešle na obecní úřad krajskému úřadu, který zajistí odborná psychologická vyšetření.

Žadatel, který je zařazen do evidence uchazečů vhodných pro výkon pěstounské péče, musí vyčkat na oznámení o nalezení vhodného dítěte do jeho pěstounské péče. Krajský úřad poskytne žadateli informace, ve kterém ústavu se dítě nachází a žadatel se po

osobním seznámení s dítětem rozhodne, zda chce dítě do pěstounské péče. V případě, že se žadatel rozhodne ujmout dítěte, podá si žádost na obecní úřad a během třech měsíců musí podat návrh soudu na svěřeni dítěte do pěstounské péče.

3.6 Dávky pěstounské péče

Novotný a kol. (2017, s. 203) uvádí, že „dávkami pěstounské péče jsou příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení pěstounské péče.“

3.6.1 Nárok na dávky pěstounské péče

„Ke vzniku nároku na výplatu dávky pěstounské péče je potřeba vykonatelné rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, dále musí být splněny podmínky pro vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu a je potřeba o přiznání dávky požádat.“ (Novotný a kol., 2017, s. 204)

Vznik nároku na dávky pěstounské péče

Podpora orgánu SPOD Královehradeckého kraje (2020) uvádí, že dle orgánu sociálně-právní ochrany dětí jsou dávky pěstounské péče možné vyplatit nejdříve ode dne rozhodnutí orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo soudu o svěřeni do péče osoby, která bude daného dítěte pěstounem. Za tuto osobu se považuje také osoba, která má svěřené dítě do péče předběžným opatřením soudu, pokud tato osoba podá k soudu žádost o svěřeni dítěte do pěstounské péče. Dávky náleží pěstující osobě nejdříve za měsíc, ve kterém byl podán k soudu návrh na svěřeni dítěte do pěstounské péče.

Zánik nároku na dávky pěstounské péče

Dle Podpory orgánu SPOD Královehradeckého kraje (2020) je osoba, která pečuje o dítě, případně je v evidenci osob vhodných k přijetí dítěte do pěstounské péče, povinna ohlásit změnu trvalého pobytu či bydliště, změnu jména nebo příjmení, přijetí dalšího dítěte do pěstounské péče, ukončení pěstounské péče, dočasnou pracovní neschopnost apod. Tyto změny jsou nutné ohlásit příslušné pobočce Úřadu práce do osmi dnů od změny.

„Nárok na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. c), d) a e) zaniká, nebyl-li uplatněn do 1 roku

- a) ode dne převzetí dítěte nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, jde-li o příspěvek při převzetí dítěte;
- b) ode dne zakoupení motorového vozidla nebo zaplacení opravy motorového vozidla, jde-li o příspěvek na zakoupení motorového vozidla;
- c) ode dne zániku nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jde-li o příspěvek při ukončení pěstounské péče.“ (Zákon č. 359/1999 Sb., 2018)

3.6.2 Příspěvky na pěstounskou péči

Úřad práce (2020) uvádí, že „o nároku na dávky pěstounské péče rozhoduje příslušná krajská pobočka Úřadu práce ČR dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.“

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020b) uvádí, že příspěvek na úhradu potřeb dítěte je dávkou, která nahrazuje výživné dítěte. Dávky se vyplácí pro zajištění stability poměrů nezletilého dítěte, které ještě nemá svůj vlastní příjem. Tento příspěvek je vyplácen i po skončení pěstounské péče, ale nejdéle do 26 let věku dítěte. Pokud je dítě svěřeno do pěstounské péče na přechodnou dobu, pak tento nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte po dosažení zletilosti zaniká.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020b) stanovuje výši příspěvku na úhradu potřeb dítěte za kalendářní měsíc na:

- a) 4950 Kč (pro dítě ve věku do 6 let);
- b) 6 105 Kč (pro dítě ve věku od 6 do 12 let);
- c) 6 985 Kč (pro dítě ve věku od 12 do 18 let);
- d) 7 260 Kč (pro dítě ve věku od 18 do 26 let).

Novotný a kol. (2017, s. 203) uvádí, že tento příspěvek se vyplácí osobě pečující o dítě v pěstounské péči. Pokud je dítě v pěstounské péči mimo přechodnou dobu, pak se po

nabytí zletilosti tento příspěvek vyplácí samotnému dítěti. Výše příspěvku závisí tedy na věku dítěte a je navýšena v případě, že jde o dítě, které je závislé na pomoci jiné fyzické osoby.

Kurzy.cz (2020) rozděluje závislost osob na pomoci jiné fyzické osoby do čtyř stupňů závislosti.

Rozdělení osob starší 18 let věku je:

- a) I. stupeň (osoba není schopna zvládat tři až čtyři základní životní potřeby);
- b) II. stupeň (osoba není schopna zvládat pět až šest základních životních potřeb);
- c) III. Stupeň (osoba není schopna zvládat sedm až osm základních životních potřeb);
- d) IV. Stupeň (osoba není schopna zvládat devět až deset základních životních potřeb).

Rozdělení osob do 18 let věku je:

- a) I. stupeň (osoba není schopna zvládat tři základní životní potřeby);
- b) II. stupeň (osoba není schopna zvládat čtyři až pět základních životních potřeb);
- c) III. stupeň (osoba není schopna zvládat šest až sedm základních životních potřeb);
- d) IV. stupeň (osoba není schopna zvládat osm až devět základních životních potřeb).

Tabulka 1 Příspěvky na úhradu potřeb dítěte závislého na pomoci jiné fyzické osoby dle zákona o sociálních službách k 05.10.2020

Věk dítěte	Dítě ve stupni závislosti I	Dítě ve stupni závislosti II	Dítě ve stupni závislosti III	Dítě ve stupni závislosti IV
Do 6 let	5 115 Kč	6 105 Kč	6 490 Kč	7 040 Kč
6-12 let	6 215 Kč	7 480 Kč	7 975 Kč	8 635 Kč
12-18 let	7 095 Kč	8 580 Kč	9 130 Kč	9 570 Kč
18-26 let	7 425 Kč	8 910 Kč	9 460 Kč	9 900 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, Úřad práce (2020)

Podpora orgánu SPOD Královehradeckého kraje (2020) doplňuje, že příspěvek na úhradu potřeb dítěte je v současné době fixní částka. Před touto změnou v zákoně závisela výše dávky na životním minimu. Rozhodné hranice věku dítěte se změnily z 6 a 15 let na 6 let, 12 let a 18 let.

Odměna pěstouna

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020c) uvádí, že odměna pěstouna je definována jako forma finančního uznání osobě, která má v péči dítě jiných rodičů formou pěstounské péče, poručnictví nebo pěstounské péče na přechodnou dobu. Nárok na odměnu má osoba pečující o dítě po celou dobu trvání péče. Nárok na odměnu má také fyzická osoba, která byla až do dosažení zletilosti svěřeného dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po celou dobu, kdy svěřenec měl nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Osoba vedena v evidenci má po celou dobu zařazení v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, rovněž nárok na odměnu.

Dle Úřadu práce (2020) má nárok na odměnu pěstouna jeden z manželů, pokud jsou oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci. Odměna pěstouna se nevyplácí po dobu, kdy se svěřenec nachází v zařízení pro péči o děti nebo mládež, kdy svěřenec je v péči jiné osoby po rozhodnutí soudu nebo pokud má osoba v evidenci osob pro péči na přechodnou dobu přerušené zařazení.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020c) stanovuje výši odměny pěstouna u osob pečujících za kalendářní měsíc na:

- a) 12 000 Kč (pro osoby pečující o 1 dítě);
- b) 18 000 Kč (pro osoby pečující o 2 děti);
- c) 30 000 Kč;
 - pro osoby pečující o alespoň 3 děti;
 - pro osoby pečující alespoň o 1 dítě, které je rovněž osobou závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve II, III nebo ve IV stupni závislosti.

„Za každé dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle písm. c) bodů 1 a 2 zvyšuje o polovinu částky uvedené v písm. a).

V případě osob v evidenci (pěstounů na přechodnou dobu) činí odměna pěstouna 20 000 Kč za měsíc, a to i v případě, že aktuálně nepečuje o žádné dítě. Pokud má osoba v evidenci svěřeno do jiné péče, než je pěstounská péče na přechodnou dobu, další dítě, odměna pěstouna se zvyšuje o 6 000 Kč.“ (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020c)

Příspěvek při převzetí dítěte

Dle Úřadu práce (2020) má nárok na příspěvek při převzetí dítěte každá pečující osoba, která převzala svěřence do své pěstounské péče. Osobě pečující o dítě náleží tento příspěvek jen jednou, a to i přesto, že osoba totéž dítě dostane do pěstounské péče několikrát. Tento příspěvek se vyplácí nejdříve v den, kdy rozhodne soud o svěřeni dítěte do péče pečující osoby.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020d) stanovuje výši příspěvku při převzetí dítěte za kalendářní měsíc na:

- a) 8 000 Kč (pro dítě do 6 let);
- b) 9 000 Kč (pro dítě od 6 do 12 let);
- c) 10 000 Kč (pro dítě od 12 do 18 let).

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

Dle Úřadu práce (2020) má nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla osoba, která má v pěstounské péči nejméně tři děti nebo má nárok na odměnu

pěstouna z důvodu péče o tři děti, do kterých se řadí i děti zletilé a nezaopatřené, které má pěstoun stále v péči, pokud osoba zakoupila osobní motorové vozidlo nebo je nutná celková oprava motorového vozidla, které není využíváno pro výdělečnou činnost.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020e) uvádí, že „výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Podmínkou mimo jiné je, že osoba pečující nesmí motorové vozidlo používat k výdělečné činnosti. O příspěvek je možné žádat opakovaně, součet příspěvků za posledních 10 let před podáním žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.“

Vybíhal a kol. (2020, s. 432) uvádí, že příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla smí být vyplácen před zakoupením osobního motorového vozidla, ale pečující osoba je poté povinna prokázat použití tohoto příspěvku. Pokud pečující osoba použije příspěvek k jiným účelům, musí tento příspěvek vrátit. Pečující osoba může osobní motorové vozidlo prodat nebo darovat. Pokud k tomuto dojde do pěti let od poskytnutí příspěvku, musí tato osoba vrátit část příspěvku, která odpovídá době pěti let, kdy uvedené podmínky nebudou splněné. Pokud pečující osoba ukončí pěstounskou péči z důvodu vážných zdravotních problémů, není povinen příspěvek vracet.

Příspěvek při ukončení pěstounské péče

„Příspěvek při ukončení pěstounské péče je určen fyzické osobě, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči/poručenství. Příspěvek se vyplácí po ukončení pěstounské péče, po dosažení zletilosti náleží příspěvek po zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo důchodu z důchodového pojištění. Příspěvek náleží fyzické osobě jen jednou.“ (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020f)

Úřad práce (2020) stanovuje výši jednorázového příspěvku při ukončení pěstounské péče na 25 000 Kč.

3.6.3 Vyplácení dávek pěstounské péče

Dle Vybíhala a kol. (2020, s. 432) náleží příspěvky při společné pěstounské péči jednomu z manželů nebo poručníkovi. Těmto pečujícím osobám náleží všechny výše zmíněné příspěvky a odměny při splnění předem daných podmínek. Pokud je dítě svěřeno

do předpěstounské péče, poskytují se všechny dávky pěstounské péče kromě příspěvku na zakoupení osobního motorového vozidla.

Obsah žádosti o dávky pěstounské péče

„Žádost o dávku musí kromě obecných náležitostí dále obsahovat:

- a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné;
- b) rozhodnutí o svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo rozhodnutí o ustanovení poručníkem, popřípadě rozhodnutí soudu nebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí o dočasném svěřeni dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, nebo návrh, který byl podán soudu na zahájení soudního řízení o ustanovení osoby poručníkem dítěte, jestliže tato osoba o dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, osobně pečuje;
- c) doklad prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo o nárok na odměnu pěstouna a jejich charakter to vyžaduje;
- d) doklad prokazující výši důchodu v případě dětí, které používají důchod z důchodového pojištění, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte;
- e) doklad o výši nákladů na zakoupení motorového vozidla nebo nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla, jde-li o nárok na příspěvek při zakoupení motorového vozidla.“ (Novotný a kol., 2017, s. 206)

Podání žádosti o vyplacení dávky pěstounské péče

Dle krajského úřadu Moravskoslezského kraje (2014) pěstouni jsou za svou péči finančně odměňováni státem. Pěstoun, který si chce zažádat o dávky pěstounské péče, musí vyplnit Žádost o dávky, která se podává na místně příslušném kontaktním pracovišti dané pobočky dle místa trvalého bydliště žadatele.

4 Vlastní práce

Na úvod praktické části je třeba zmínit, že data, která jsou použita k vypracování praktické části, jsou převážně z období, ze kterého jsou dostupná. Jedná se především o data z roku 2019, protože data z roku 2020 nejsou ještě k dispozici.

Praktická část je zaměřena na poskytování a financování náhradní rodinné péče v České republice. Mezi tyto příspěvky se řadí dávky určené dlouhodobým pěstounům, pěstounům na přechodnou dobu, poručníkům s osobní péčí poručníka a osobám, které nejsou příbuzné nebo dítěti blízké a dítě je svěřeno právě těmto osobám do péče.

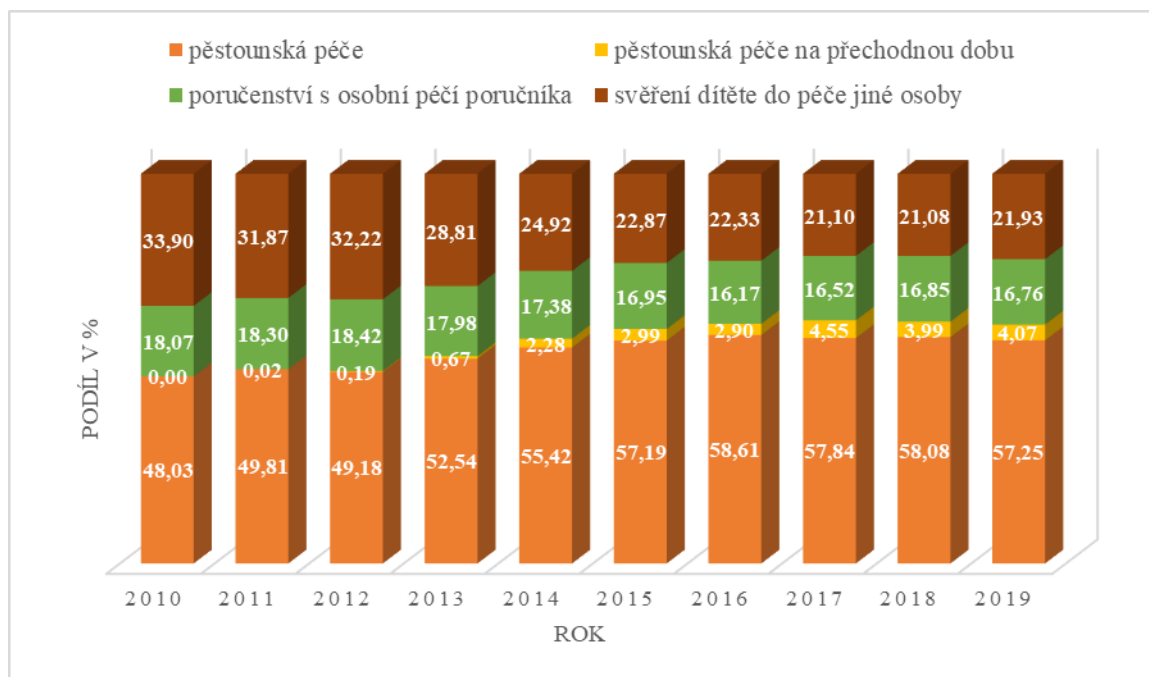
4.1 Rozdíly v počtu dětí umístěných v NRP

V této podkapitole je rozebrána struktura náhradní péče z několika hledisek – počtu dětí dle druhu v náhradní rodinné péči, počtu dětí v jednotlivých krajích, počtu dětí dle vztahu pečující osoby v poslední řadě počtu podaných a nevyřízených žádostí o pěstounskou péči v České republice. Tato data jsou získána z údajů poskytnutých Ministerstvem práce a sociálních věcí a Českým statistickým úřadem.

4.1.1 Procentuální podíl dětí v jednotlivých náhradních péčích

Jak již bylo zmíněno, v České republice existují čtyři typy náhradní péče, které jsou financované ze státního rozpočtu. V grafu 1 je zobrazen procentuální podíl dětí v jednotlivých péčích na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči v České republice v letech 2010-2019.

Graf 1 Podíl počtu dětí dle druhu náhradní rodinné péče na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči v České republice od roku 2010 do roku 2019 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020g)

V roce 2010 bylo celkem 14 618 dětí v náhradní rodinné péči. Z tohoto celkového počtu bylo 7 021 dětí v pěstounské péči, 2 641 dětí v poručenské péči s osobní péčí poručníka, 4 956 dětí bylo svěřeno do péče jiné osoby a žádné dítě nebylo v pěstounské péči na přechodnou dobu.

Z grafu 1 je patrné, že náhradní rodinná péče je tedy v České republice zastoupena převážně pěstounskou péčí. Nejvyšší podíl dětí v pěstounské péči na celkový počet dětí v náhradní rodinné péči byl v roce 2016, kdy hodnota tohoto podílu činila 59 %. Naopak nejnižší podíl byl v roce 2010, a to 48 %.

Svěření dětí do péče jiné osoby je využíváno v případě, že dítě nemůže být svěřeno do rodiny příbuzných nebo osob dítěti blízkých z důvodu nezájmu či nemožnosti se dítěte ujmout. Podíl svěřených dětí do péče jiné osoby na celkovém počtu v náhradní rodinné péči byl nejvyšší v roce 2010, kdy podíl činil 34 %. Nejnižší podíl byl v roce 2018 a činil 21 %. Od roku 2010 tedy tento podíl převážně klesal nebo zůstal na stejné procentuální hodnotě, teprve v roce 2019 došlo k navýšení podílu o 1 procentní bod.

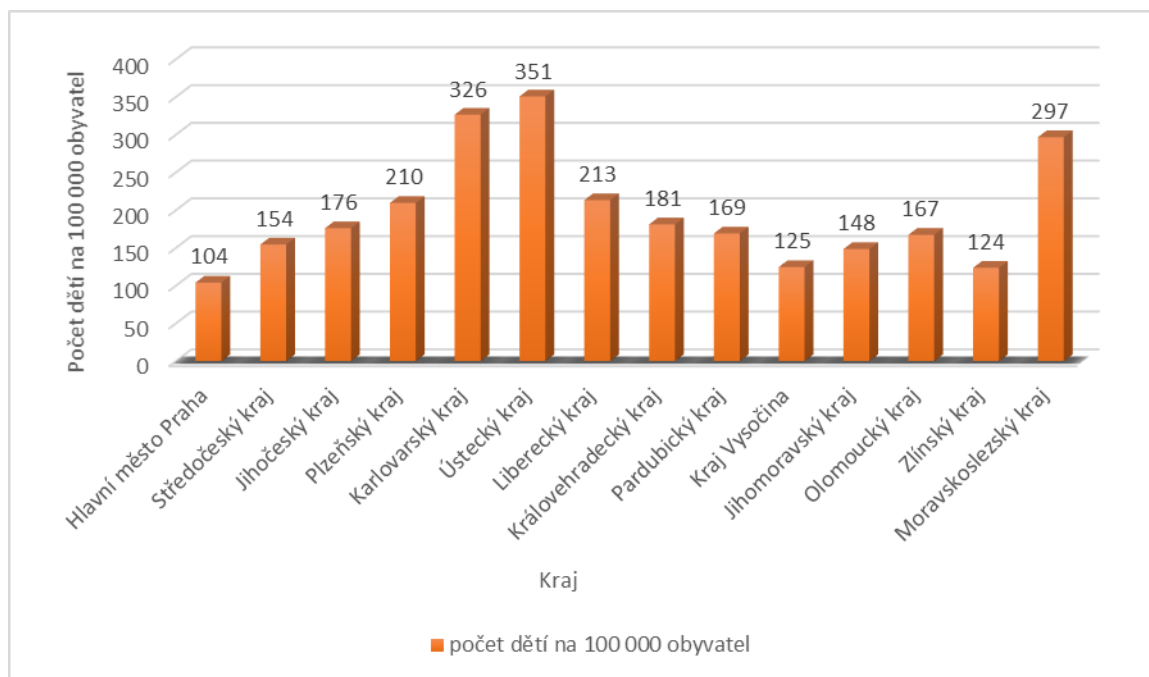
Následuje podíl počtu dětí v poručenství s osobní péčí poručníka na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči. Tento typ péče se využívá v případě, že dítě nemá žádného z rodičů, který má vůči němu rodičovskou odpovědnost. Soud tedy stanoví dítěti poručníka, který tuto odpovědnost vůči dítěti převezme. Nejnižší procentuální podíl byl v roce 2016 a činil 16 %. Naopak nejvyšší podíl byl v letech 2010-2013 a činil 18 %. Podíl dětí v poručnické péči na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči je každoročně na relativně stejných procentuálních hodnotách, rozdíl ve sledovaných letech činí 1-2 procentní body.

Nejmenší zastoupení náhradní rodinné péče tvoří pěstounská péče na přechodnou dobu. V této péči může být dítě umístěno maximálně 1 rok a jde především o poskytnutí času rodičům, aby mohli zlepšit své poměry tak, aby dítě mohlo v jejich péči zůstat. V roce 2010 nebylo v této péči žádné dítě. Od roku 2011 pak podíl stoupal. Nejvyšší byl v roce 2017 a činil pouhých 5 %. V letech 2018 a 2019 se tento podíl snížil o 1 procentní bod.

4.1.2 Regionální rozdíly v počtu dětí umístěných v NRP

V České republice bylo v roce 2019 celkem 20 295 dětí v náhradní rodinné péči. Celkový počet obyvatel k 1.1.2020 činil 10 693 939 obyvatel. V grafu 2 je znázorněn počet dětí na 100 000 obyvatel v daném kraji.

Graf 2 Počet dětí v náhradní rodinné péči na 100 000 obyvatel v jednotlivých krajích v České republice v roce 2019

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2020a), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020h)

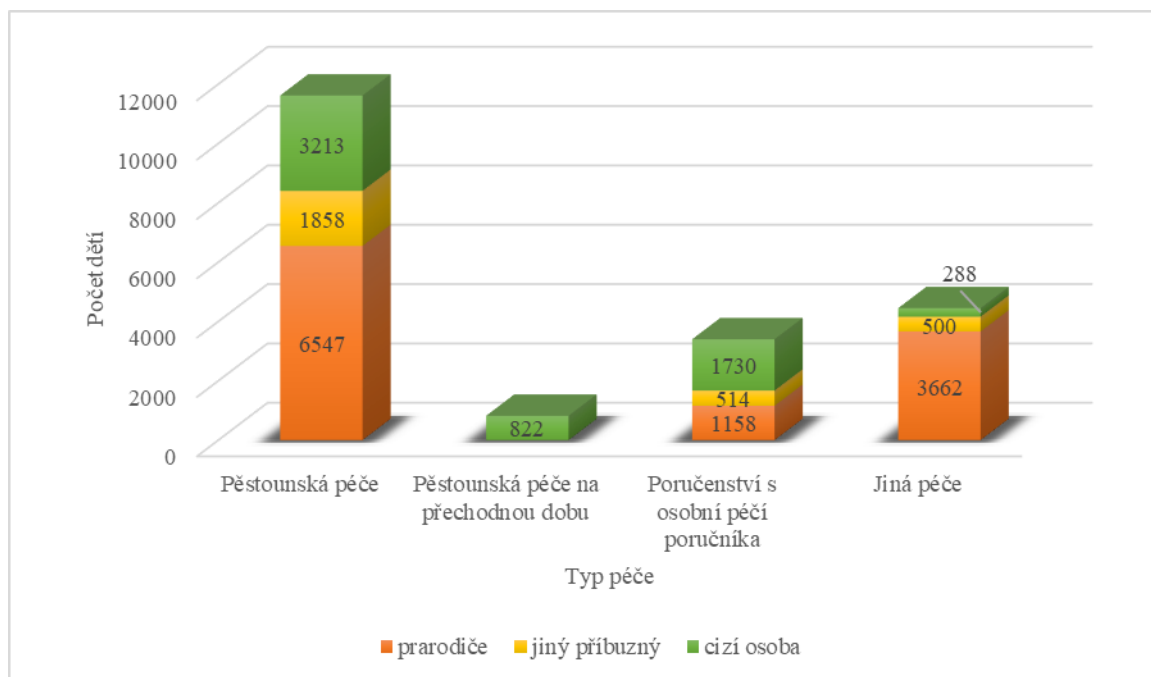
Dle grafu 2 lze vidět, že nejvyšší relativní zastoupení dětí v náhradní rodinné péči bylo v roce 2019 v Ústeckém kraji. Počet dětí v náhradní rodinné péči v tomto kraji bylo 2 878 a počet obyvatel v tomto kraji činil 820 965. Na 100 000 obyvatel v Ústeckém kraji tedy vychází celkem 351 dětí v náhradní rodinné péči.

Nejnižší relativní zastoupení dětí v náhradní rodinné péči bylo v roce 2019 v Praze. Zde žilo v roce 2019 celkem 1 376 dětí v náhradní rodinné péči a počet obyvatel činil 1 324 277. Na 100 000 obyvatel v Praze vychází 104 dětí v náhradní rodinné péči.

4.1.3 Rozdíly v počtu dětí v NRP dle vztahu pečující osoby

V této části je porovnán poměr vztahu dítěte k pečující osobě. Srovnávají se tři typy péče – pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu a poručenství s osobní péčí poručníka. Dítě může být v péči třech typů vztahu osoby a dítěte. Pečující se tedy rozdělují na prarodiče, jiné příbuzné a na cizí pečující.

Graf 3 Podíl počtu dětí dle vztahu pečující osoby na celkovém počtu dětí v náhradní péči v České republice v roce 2019

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020g)

Na grafu 3 lze vidět znázorněné jednotlivé náhradní rodinné péče, kde jsou rozdělené vztahy pečujících osob k dítěti.

Co se týče pěstounské péče, celkový počet dětí v této péči byl 11 618. Již z grafu je patrné, že převažuje procentuální podíl dětí, které jsou v pěstounské péči svých prarodičů, konkrétně se jedná o 56 %. Podíl dětí, které jsou v péči jiné osoby, je 16 %. Zbýlých 28 % patří pěstounům, kteří k dítěti nemají žádný příbuzenský vztah, jsou to tedy cizí pěstouni.

Pěstounská péče na přechodnou dobu, v porovnání s ostatními péčemi, nemá v České republice velké zastoupení. Jedná se o pouhých 825 dětí v této péči. Tyto děti jsou z 99,6 % umístěné v pěstounské péči u cizích pěstounů, z 0,4 % jsou umístěné v péči svých prarodičů. Jedná se o velice nízké procento dětí, proto v grafu tento poměr není vidět. Žádné z dětí není v péči jiného příbuzného.

Druhé nejmenší zastoupení v náhradní rodinné péči má poručenství s osobní péčí poručníka. Celkový počet dětí byl 3 402. Tyto děti jsou z 51 % umístěné v péči cizí osoby, ze 34 % v péči svých prarodičů a zbylých 15 % dětí je v péči jiných příbuzných.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020g) uvedlo, že v roce 2018 bylo v pěstounské péči celkem 11 529 dětí. Přibližně 57 % dětí v pěstounské péči žilo u prarodičů, což je o 1 procentní bod více než v roce 2019, v péči jiného příbuzného bylo 15 % dětí, což je o 1 procentní bod méně než v roce 2019 a v péči cizí osoby bylo 28 % dětí, což je stejná procentuální hodnota jako v roce 2019.

V pěstounské péči na přechodnou dobu bylo v roce 2019 přibližně 792 dětí. Procentuální hodnoty počtu dětí dle vztahu pečující osoby byly v roce 2018 stejné jako v roce 2019.

Co se týče poručenství s osobní péčí poručníka, v roce 2018 bylo v této péči 3 402 dětí. Procentuální hodnoty v roce 2018 jsou v případě péče u prarodičů stejné jako v roce 2019. Počet dětí v péči u jiného příbuzného je o 1 procentní bod vyšší než v roce 2019, v případě péče u cizí osoby jde o snížení počtu dětí o 3 procentní body oproti roku 2019.

4.1.4 Rozdíly podaných a nevyřízených žádostí o NRP

Tabulka 2 obsahuje data, která udávají počet podaných žádostí o zprostředkování náhradní rodinné péče. Tabulka se rozděluje na dvě části, z nichž první část jsou žádosti podané za sledovaný rok, přesněji tedy za rok 2019, druhá část tabulky obsahuje data nevyřízených žádostí k 31.12.2019, tedy i za předchozí roky.

Tabulka 2 Rozdíly v podaných a nevyřízených žádostech o náhradní péči v České republice
v letech 2018 a 2019

	Žádosti podané za rok 2019	Nevyřízené žádosti k 31.12.2019	Žádosti podané za rok 2018	Nevyřízené žádosti k 31.12.2018
Žadatelé o osvojení	525	727	497	813
- z toho cizinec s hlášeným pobytem na území ČR	35	34	25	23
Žadatelé o pěstounskou péči	389	452	417	522
Žadatelé o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu	115	147	146	178
Celkem	1 029	1 326	1060	1513

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020g)

V roce 2019 bylo podáno celkem 1 029 žádostí o náhradní péči. Z tohoto celkového počtu bylo 48 % žadatelů, kteří žádali o osvojení dítěte. Žadostí, které podali žadatelé o pěstounskou péči, bylo z celkového počtu žádostí přibližně 38 %. Dalších 11 % tvořily žádosti podané žadateli o zařazení do evidence osob vykonávajících pěstounskou péči na přechodnou dobu. Zbýlé 3 % jsou tvořené žádostmi žadatelů o osvojení dítěte, kteří jsou vedeni jako cizinci, ale mají hlášený trvalý pobyt na území České republiky.

V České republice byly evidovány i žádosti, které nebyly v roce 2019 vyřízené. Vyřízení žádostí o náhradní péči může trvat i v řádech let, protože se tato žádost rozděluje na několik fází, které musí být splněné. Celkový počet těchto žádostí v roce 2019 byl 1 326. Ovšem tato hodnota není jen za rok 2019, ale obsahuje nevyřízené žádosti z předchozích let.

Žadatelé o osvojení tvoří největší podíl těchto žádostí, konkrétně 52 %. Dále jsou žádosti, které se týkaly pěstounské péče a ty tvořily 34 % z celkového počtu žádostí. Žadatelé, kteří žádají o zařazení do evidence pěstounů na přechodnou dobu, zastupují z celkového počtu přibližně 11 %. Opět zbylé 3 % patří nevyřízeným žádostem cizinců pobývajících na území České republiky, kteří zde mají trvalý pobyt.

Za rok 2018 byl celkový počet podaných žádostí o 3 procentní body méně, oproti roku 2019, tedy o 31 žádostí méně. Co se týče počtu nevyřízených žádostí k 31.12.2018, tato hodnota byla o 12 procentních bodů vyšší než v roce 2019, tedy o 187 žádostí více.

Žádosti žadatelů o osvojení tvoří podíl na celkové hodnotě podaných žádostí v roce 2019 přibližně 51 %. V roce 2018 byla tato hodnota menší o 4 procentní body. Mezi tyto žádosti patří i počet cizinců s hlášeným pobytem na území ČR, kteří zažádají o osvojení dítěte. Co se týče žadatelů o pěstounskou péči, v roce 2018 byl podíl podaných žádostí na celkovém počtu podaných žádostí přibližně 39 %. Oproti roku 2019 tato hodnota vzrostla o 1 procentní bod. Podíl žádostí žadatelů o zařazení do evidence osob vykonávajících pěstounskou péči na přechodnou dobu tvořil v roce 2018 přibližně 14 %, oproti roku 2019 byla tato hodnota vyšší o 3 procentní body.

Co se týče nevyřízených žádostí k 31.12.2018, podíl žádostí žadatelů o osvojení, včetně cizinců s hlášeným pobytem na území ČR, byl v roce 2019 o 1 procentní body vyšší oproti roku 2018, podíl žádostí žadatelů o pěstounskou péči byl o 1 procentní bod nižší oproti roku 2018 a podíl žádostí žadatelů o zařazení do evidence osob vykonávajících pěstounskou péči na přechodnou dobu byl o 1 procentní bod nižší oproti roku 2018.

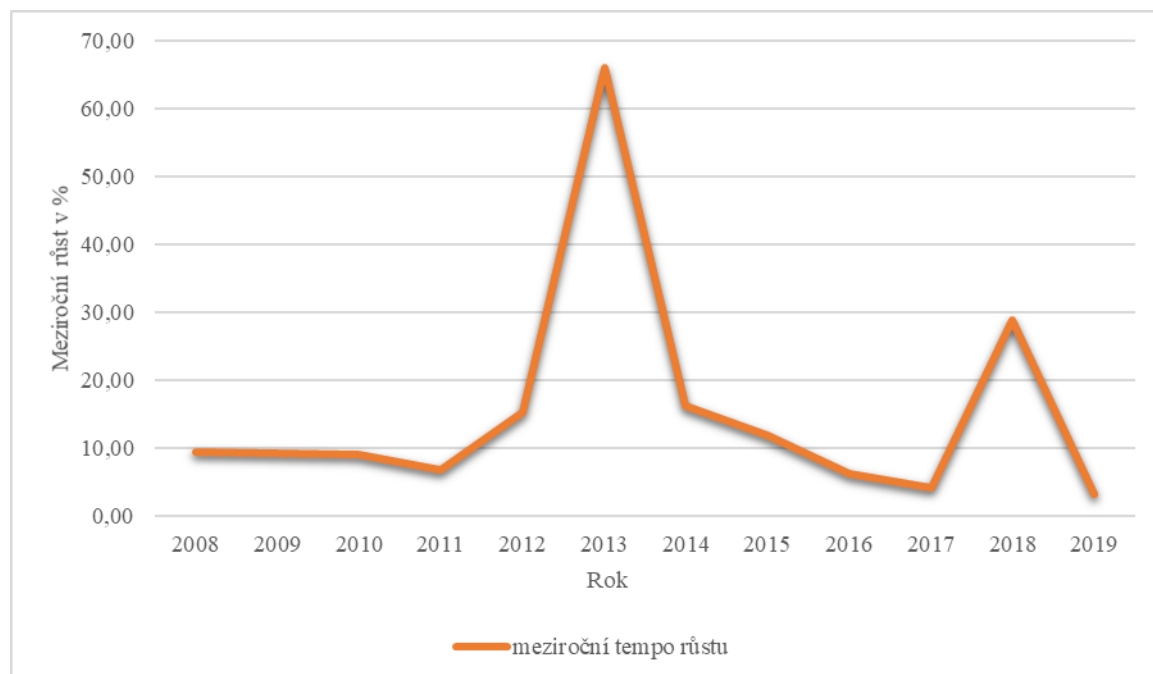
4.2 Vývoj a financování NRP v České republice

Tato část se zabývá vývojem náhradní rodinné péče na území České republiky. Je zde vyobrazený graf meziročního růstu vyplacených dávek pěstounské péče v letech 2008-2019 a graf meziročního růstu výdajů vyplacených na jednotlivé dávky pěstounské péče v letech 2013-2019.

4.2.1 Vývoj vyplacených dávek pěstounské péče

V České republice každoročně vzrůstají výdaje na vyplacení dávek pěstounské péče. Graf 4, který je uveden níže, znázorňuje meziroční růst celkové hodnoty vyplacených dávek pěstounské péče od roku 2008 do roku 2020 v České republice. Zatímco v roce 2008 tyto výdaje financované ze státního rozpočtu činily přibližně 844 mil. Kč, v roce 2019 byly tyto výdaje přibližně 3 924 mil. Kč.

Graf 4 Meziroční změna vyplacených dávek pěstounské péče v České republice v letech 2008-2019 (v %)

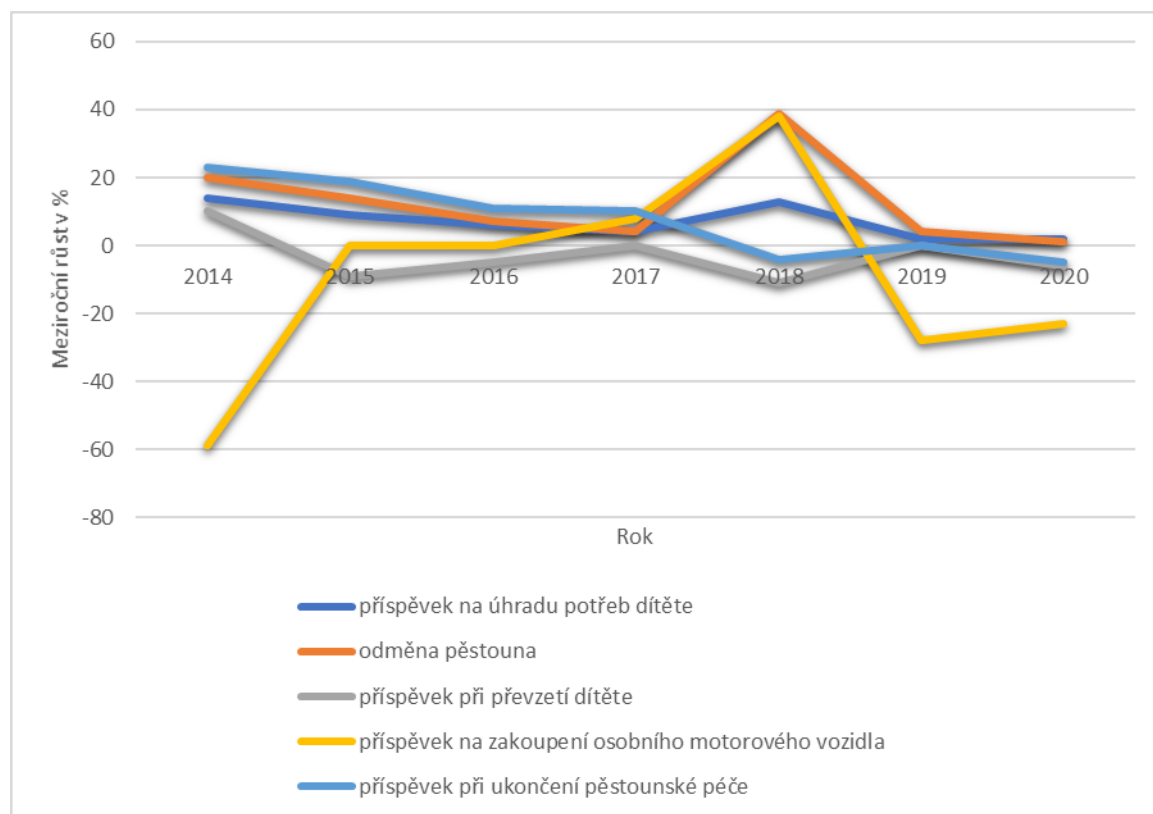
Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020i)

Největší nárůst lze vidět v roce 2013, kdy došlo k nárustu o 66,02 procentních bodů oproti roku 2012, protože došlo ke změnám v právní úpravě těchto dávek. V důsledku toho byla zvýšena odměna pěstouna, hodnota příspěvků na úhradu potřeb dítěte, dále byly rozšířené podmínky na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a nově byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče.

Značné navýšení výdajů lze pozorovat dále v roce 2018, kdy došlo k meziročnímu nárustu o 28,9 procentních bodů oproti roku 2017. Meziroční index byl sice více než o polovinu nižší než v roce 2013, ale stále byl vyšší hodnoty než v předchozích letech. Tento nárůst byl způsoben zvýšením vyplacených dávek na pěstounskou péči státem. U příspěvků na úhradu potřeb dítěte nebyl rozdíl příliš výrazný. Hodnota dávky se zvýšila o 10 procentních bodů. Naopak velký rozdíl byl v odměně pěstouna, kdy se dávka zvýšila o 50 procentních bodů původní vyplacené hodnoty. Změna v odměně pěstouna nastala také ve vyplacení dávky za péči o dítě, které je závislé na fyzické osobě ve II., III. nebo IV. stupni závislosti. Do konce roku 2017 činila tato dávka 24 000 Kč, od roku 2018 je tato dávka součástí odměny pro osoby pečující o tři děti a činí 30 000 Kč za kalendářní měsíc.

Co se týče jednotlivých příspěvků na podporu náhradní rodinné péče, jsou v grafu 5 obsažená data jen z let 2014-2020. Meziroční vývoj těchto výdajů do roku 2013 nejsou v grafu vyznačené z důvodu, že v roce 2013 došlo k velkým úpravám ve vyplácení dávek a jednotlivé meziroční růsty dosahovaly vysokých procent. V grafu by tak nižší procenta meziročního růstu nebyla viditelná. Taktéž byl teprve v roce 2013 zařazen do dávek pěstounské péče příspěvek při ukončení pěstounské péče.

Graf 5 Meziroční růst výdajů na jednotlivé dávky péstounské péče v letech 2014-2020 v České republice (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020i)

V roce 2014 činily výdaje na příspěvek na úhradu potřeb dítěte celkem 909 mil. Kč, výdaje na odměnu pěstouna činily 1 424 mil. Kč, výdaje na příspěvek při převzetí dítěte činily 22 mil. Kč, výdaje na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla byly 12 mil. Kč a výdaje na příspěvek při ukončení pěstounské péče činily 16 mil. Kč.

Podle grafu 5 lze vidět, že největší rozdíly v meziročním indexu růstu výdajů je ve výdajích na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla. V roce 2013 byly výdaje na tento příspěvek přibližně 29 mil. Kč. Tyto výdaje byly oproti roku 2012, kdy činily 4 mil. Kč, navýšené až o 625 procentních bodů, proto tento meziroční růst není v grafu 5 uveden. Výdaje byly vysoké především kvůli změnám podmínek pro tyto příspěvky. V roce 2014 byly výdaje na tento příspěvek přibližně 12 mil. Kč, což je oproti roku 2013, kdy byly tyto výdaje 29 mil. Kč, pokles o 59 procentních bodů.

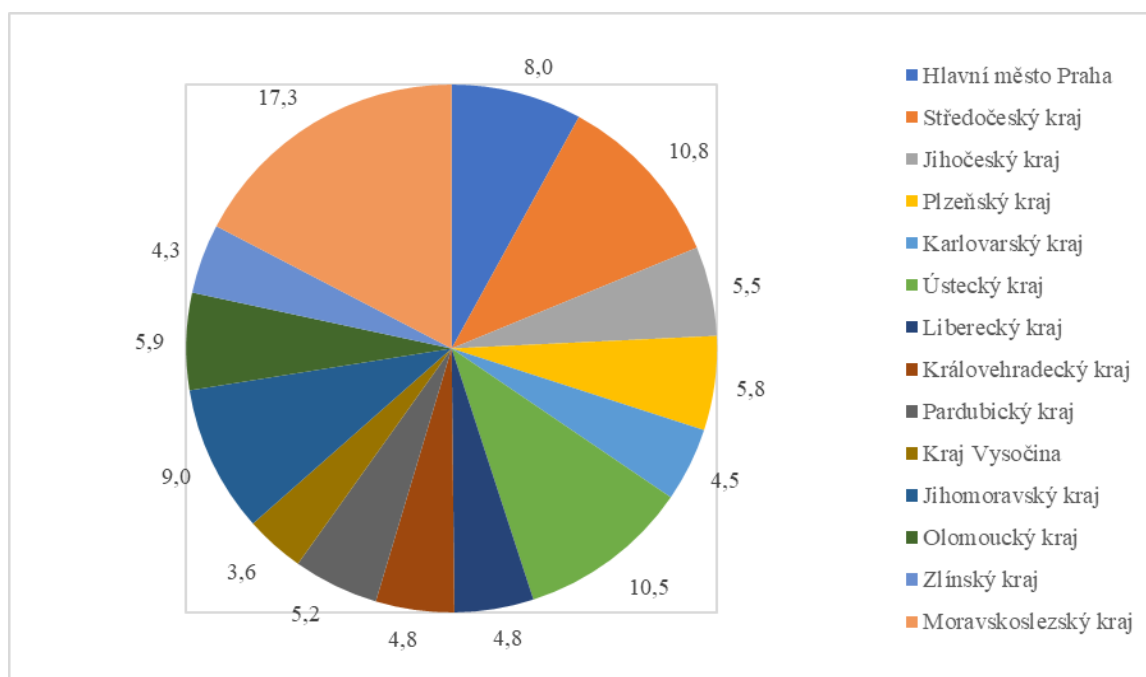
Druhý značný meziroční rozdíl v růstu byl v roce 2018, především u příspěvku na zakoupení osobního motorového vozidla a odměny pěstouna. V roce 2018 byly výdaje na

příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla 18 mil. Kč, což je o 38 procentních bodů více než v roce 2017, kdy tyto výdaje činily 13 mil. Kč. Výdaje na odměnu pěstouna v roce 2018 činily 2 525 mil. Kč, což je o 39 procentních bodů více než v roce 2017, kdy výdaje na odměnu pěstouna činily 1 813 mil. Kč.

4.2.2 Výdaje na dávky pěstounské péče

Graf 6 znázorňuje podíl celkových výdajů na dávky pěstounské péče na výdaje na dávky pěstounské péče v jednotlivých krajích na území České republiky za rok 2019. Celkové výdaje na dávky pěstounské péče v tomto roce činily přibližně 3 924 mil. Kč.

Graf 6 Podíl celkových výdajů sociální podpory a výdajů na pěstounskou péči v roce 2019 v jednotlivých krajích ČR (v %)

Zdroje: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020h), Český statistický úřad (2020b)

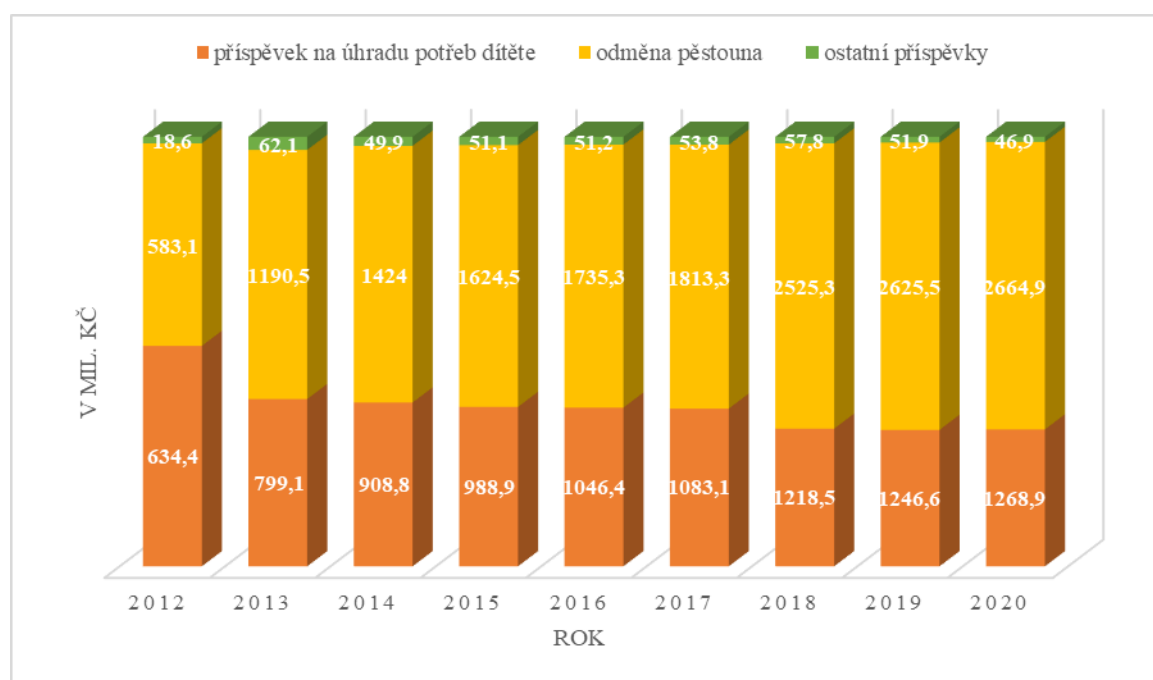
V grafu 6 lze vidět, že nejmenší procento podílu státních výdajů na tyto dávky se vyplácí v kraji Vysočina. V tomto kraji byla hodnota vyplacených dávek za rok 2019 přibližně 143 mil. Kč, takže podíl na celkových výdajích činí přibližně 3,6 %. V kraji Vysočina žilo k 31.12.2019 celkem 635 dětí v náhradní rodinné péči. Průměrný měsíční příjem pěstouna v tomto kraji činí přibližně 18 711 Kč.

Na druhou stranu největší procento státních výdajů na dávky pěstounské péče se vyplácí v Moravskoslezském kraji. Hodnota vyplacených dávek v roce 2019 byla přibližně 679 mil. Kč, podíl na celkových výdajích tedy činí přibližně 17,3 %. V Moravskoslezském kraji žije k 31.12.2019 celkem 3 561 dětí v náhradní rodinné péči. Průměrný měsíční příjem pěstouna v tomto kraji činí přibližně 15 909 Kč.

Výdaje na jednotlivé příspěvky pěstounské péče

Jednotlivé dávky, které jsou vyobrazené v grafu 7, lze rozdělit do několika kategorií – příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna a ostatní příspěvky, kde se řadí příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení pěstounské péče.

Graf 7 Podíl výdajů na jednotlivé příspěvky na celkových výdajích na dávky pěstounské péče v České republice (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020i)

Z grafu 7 je patrné, že největší procento jednotlivých dávek na celkových výdajích na pěstounskou péči tvoří odměna pěstouna. Další jsou příspěvky na úhradu potřeb dítěte a v poslední řadě ostatní příspěvky.

Zcela nejvyšší procentuální podíl v kategorii příspěvků na úhradu potřeb dítěte byl v roce 2012, a to 51,33 %. Naopak nejmenší procentuální podíl byl v roce 2019, kdy dosáhl 31,77 %. Co se týče odměn pěstouna, zde byl největší procentuální podíl na celkových výdajích v roce 2020, a to 66,95 %, nejmenší byl v roce 2012 s hodnotou 47,18 %. V poslední řadě je graf tvořen ostatními příspěvků, jež zahrnují již výše zmíněné jednotlivé příspěvky. Tyto příspěvky tvoří jen malé procento celkových výdajů. Největší procentuální podíl byl v roce 2013, a to 3,03 %, nejmenší byl v roce 2020 s hodnotou 1,18 %.

Lze tedy říct, že výdaje na příspěvky na úhradu potřeb dítěte a příspěvky patřící do ostatních příspěvků každoročně klesají. Na druhou stranu o odměnách pěstounů lze říct, že každoročně rostou.

4.3 Výše dávek pěstounské péče ve srovnání s průměrnou mzdou

V této části se nachází srovnání jednotlivých příspěvků na podporu pěstounské péče v České republice a na Slovensku a srovnání průměrné mzdy s průměrnou hodnotou vyplacených dávek pěstounské péče v České republice.

4.3.1 Srovnání dávek pěstounské péče a průměrné mzdy v České republice a na Slovensku

Průměrná mzda na Slovensku v roce 2019 činila 1 092 € a průměrná mzda v České republice v roce 2019 činila 34 125 Kč.

Na Slovensku je k dávkám navíc přiřazen „Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi“. Jedná se o příspěvek, který náleží pěstounovi za vykonávání péče o dítě s těžkým zdravotním postižením a tento příspěvek činí 78,50 € za každé zdravotně postižené dítě. V České republice máme tento příspěvek obsažen od roku 2018 v odměnách pěstouna, kde je hodnota příspěvku 30 000 Kč.

Tabulka 3 Podíl dávek péstounské péče na hodnotě průměrné mzdy v České republice a na Slovensku v roce 2019 (v Kč, v €, v %)

Dávky	Česká republika (v Kč)	Slovenská republika (v €)	Podíl dávek na hodnotu průměrné mzdy v ČR (v %)	Podíl dávek na hodnotu průměrné mzdy v SR (v %)
Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	4 950 (do 6 let)	196,20 (do 10 let)	14,5	18,0
	6 105 (od 6 do 12 let)	225,60 (od 10 do 15 let)	17,9	20,7
	6 985 (od 12 do 18 let)	245,20 (od 15 let)	20,5	22,5
	7 260 (od 18 do 26 let)		21,3	
Odměna pěstouna	12 000 (péče o 1 dítě)	191,30 (za každé dítě)	35,2	17,5
	18 000 (péče o 2 děti)	+ 136,40 (za každé dítě v případě, že se pěstoun stará o 3 a více dětí, kteří jsou sourozenci)	52,7	+ 12,5
	30 000 (péče o 3 děti nebo 1 dítě závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve II, III nebo IV stupni závislosti)		87,9	
Příspěvek při převzetí dítěte	8 000 (do 6 let)	542,40	23,4	49,7
	9 000 (od 6 do 12 let)		26,4	
	10 000 (od 12 do 18 let)		29,3	

Příspěvek při ukončení pěstounské péče	25 000	1005,50	73,3	92,1
--	--------	---------	------	------

Zdroj: vlastní zpracování, Úřad práce (2020), Ústredie práce, sociálných vecí a rodiny (2021), Štatistický úrad Slovenskej republiky (2020)

Co se týče příspěvku na úhradu potřeb dítěte, lze říct, že Slovensko má tyto dávky v poměru s průměrnou mzdou o pár procentních bodů vyšší než Česká republika. Slovensko má v tomto případě tento příspěvek rozdělen do tří kategorií, Česká republika má tento příspěvek rozdělen do čtyř kategorií.

Odměna pěstouna je v České republice mnohonásobně vyšší než na Slovensku. Také se v tomto příspěvku opět rozlišují kategorie. V České republice jsou tři kategorie, na Slovensku pouze dvě kategorie.

Příspěvek při převzetí dítěte se v České republice a na Slovensku liší především tím, že Česká republika tento příspěvek rozděluje do třech kategorií, ale Slovensko má jednu danou výši této dávky, kterou vyplácí nehledě na věk dítěte v pěstounské péči. V tomto případě v poměru k průměrné mzdě je Slovensko vůči pěstounům štedřejší.

Poslední příspěvek je příspěvek při ukončení pěstounské péče. V České republice i na Slovensku se jedná o jednu danou výši dávky, která se nerozlišuje. V tomto případě má Slovensko tento příspěvek vyšší až o 18,8 procentních bodů než Česká republika v podílu hodnoty dávky na průměrné mzdě.

Celkově lze říct, že Slovensko je vlídnější k pěstounům v případě příspěvků na úhradu potřeb dítěte, příspěvku při převzetí dítěte a příspěvku při ukončení pěstounské péče. Podíl těchto dávek na průměrné mzdě u těchto příspěvků je vyšší než podíl v České republice. Nicméně, Česká republika vyniká v podílu dávek na průměrné mzdě v odměnách pěstouna. Tyto dávky jsou oproti Slovensku mnohonásobně vyšší.

4.3.2 Srovnání průměrné mzdy s průměrnými dávkami pěstounské péče v České republice

Průměrná vyplacená částka za náhradní rodinnou péči zahrnuje všechny dávky pěstounské péče, které se rozdělují do jednorázových (příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek při zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení pěstounské péče) a do opakovaných (příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna). Odměna pěstouna je dávka, která náleží pěstounovi za to, že si dítě do své péče převzal a stará se o něj. Tato odměna je považována za příjem ze závislé činnosti a podléhá zdanění a jiným odvodům. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte je částka, ze které se daně a odvody neodvádějí. Pokud tedy náhradní rodič pobírá obě tyto dávky, je nutné brát v potaz to, že vyplacená částka bude nižší, vzhledem ke zdanění a odvodům odměny pěstouna.

V tabulce 4 se nachází srovnání průměrné hrubé mzdy s průměrnou vyplacenou hodnotou dávek pěstounské péče na jedno dítě za jeden kalendářní měsíc v roce 2019. Rok 2020 nemohl být uveden z důvodu, že momentálně nejsou tato data ještě dostupná.

Tabulka 4 Podíly průměrných dávek na průměrných mzdách dle krajů v České republice za rok 2019 (v Kč, v %)

Kraj	Průměrná hrubá mzda (v Kč)	Průměrná vyplacená částka dávek pěstounské péče na 1 dítě za 1 kalend. měsíc (v Kč)	Podíl vyplacené částky dávek pěstounské péče na průměrné mzdě (v %)
Hlavní město Praha	45 928	18 928	41,2
Středočeský kraj	36 960	16 501	44,6
Jihočeský kraj	32 707	15 790	48,3
Plzeňský kraj	35 208	15 258	43,3
Karlovarský kraj	31 651	15 382	48,6
Ústecký kraj	33 188	11 894	35,8
Liberecký kraj	34 226	16 671	48,7
Královehradecký kraj	34 343	15 633	45,5
Pardubický kraj	32 607	19 267	59,1
Kraj Vysočina	33 443	18 711	55,9
Jihomoravský kraj	35 356	16 635	47,1
Olomoucký kraj	32 668	18 368	56,2
Zlínský kraj	32 688	19 380	59,3
Moravskoslezský kraj	32 845	15 910	48,4

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2020c), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020h), Český statistický úřad (2020d)

Podle tabulky 4 lze vidět, že průměrná hrubá mzda v jednotlivých krajích České republiky se pohybují přibližně od 31 651 – 45 928 Kč. Průměrné dávky pěstounské péče za jeden kalendářní měsíc na jedno dítě se pohybuje od 11 894 do 19 380 Kč.

Co se týče hrubé mzdy, je nutné brát v potaz fakt, že se jedná o hrubou mzdu, jejíž hodnota je před zdaněním a jinými odpočty. Hodnota čisté mzdy je tedy mnohem nižší. Také je průměrná hrubá mzda pouze orientační. Výsledná mzda jednotlivce závisí na

druhu práci, na odměně za vykonanou práci a případně na různých finančních benefitech zaměstnavatele.

Průměrná vyplacená částka na dávkách pěstounské péče, která je uvedena v tabulce 4 na jedno dítě za jeden kalendářní měsíc, je také závislá na mnoha faktorech. Především se jedná o to, kolik dětí má pěstoun v péči, jestli si podal žádosti a pobírá všechny opakované dávky pěstounské péče, případně jestli nemá v náhradní rodinné péči dítě zdravotně postižené, které má nárok na vyšší dávky pěstounské péče. Dále závisí také na tom, zda náhradní rodina využila dávku na zakoupení osobního motorového vozidla, která měsíční průměrnou dávku dokáže značně navýšit.

Dále lze říct, že ačkoliv není Praha v počtu dětí v náhradní rodinné péči umístěna na nejvyšším žebříčku, stále se tam průměrná vyplacená měsíční částka na jedno dítě pohybuje v relativně vysokých číslech, v porovnání s ostatními kraji.

Nejvyšší průměrná hodnota vyplacených dávek za jeden kalendářní měsíc se vyplácela ve Zlínském kraji, kde tato hodnota vychází přibližně 19 380 Kč na jedno dítě měsíčně. Co se týče podílu vyplacené hodnoty na dávky pěstounské péče na průměrné mzdě, v tomto kraji je procentuální podíl nejvyšší, a to 59,3 %.

Naopak nejnižší průměrná hodnota vyplacených dávek za jeden měsíc se vyplácela v Ústeckém kraji, a to 11 894 Kč měsíčně. V tomto kraji se nacházelo k 31.12.2019 celkem 2 878 dětí. Průměrná hrubá mzda v tomto kraji činí 31 430 Kč. Procentuální podíl vyplacených dávek na průměrné mzdě činí pouhých 35,8 %.

V tabulce 5 jsou uvedené rozdíly v průměrné hrubé mzdě, průměrné vyplacené částky dávky pěstounské péče na jedno dítě za jeden kalendářní měsíc a podíl vyplacených dávek pěstounské péče na průměrné mzdě v letech 2016-2019.

Tabulka 5 Rozdíly v podílech průměrných dávek na průměrných mzdách v České republice
v letech 2016-2019 (v Kč, v %)

Rok	Průměrná hrubá mzda (v Kč)	Průměrná vyplacená částka dávek pěstounské péče na 1 dítě za 1 kalend. měsíc (v Kč)	Podíl vyplacené částky dávek pěstounské péče na průměrné mzdě (v %)
2016	29 056	12 662	43,6
2017	31 109	12 763	41,0
2018	33 684	16 142	47,9
2019	36 336	16 112	44,3

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2020c), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020h), Český statistický úřad (2020d)

V roce 2016 byla průměrná hrubá mzda v České republice 29 056 Kč. Průměrná vyplacená částka dávek pěstounské péče činila 12 662. Podíl průměrné mzdy a vyplacených dávek činil přibližně 43,6 %.

V roce 2017 se průměrná hrubá mzda zvýšila o 7,6 procentních bodů a průměrná částka dávky pěstounské péče se zvýšila pouze o 0,8 procentních bodů. Podíl průměrné mzdy a dávky pěstounské péče na jedno dítě byl o 2,6 procentních bodů nižší oproti roku 2016.

Průměrná hrubá mzda byla v roce 2018 o 8 procentních bodů vyšší než v roce 2017, ale průměrná vyplacená částka za jedno dítě byla dokonce vyšší o 21 procentních bodů oproti roku 2017. Podíl průměrné mzdy a průměrných vyplacených dávek na jedno dítě vzrostl o 6,9 procentních bodů oproti roku 2017.

Průměrná hrubá mzda byla v roce 2019 o 7,3 procentních bodů vyšší a průměrná vyplacená částka za dávky pěstounské péče na jedno dítě o pouhé 0,2 procentní body nižší, oproti roku 2018. Podíl průměrné mzdy a průměrné vyplacené částky na dávky pěstounské péče klesl o 3,6 procentních bodů.

Nejvyšší podíl průměrné mzdy a průměrné vyplacené částky za jedno dítě v pěstounské péči byl v roce 2018, kdy došlo právě k úpravám ve výši některých vyplacených dávek pěstounské péče, k úpravě podmínek pro vyplácení příspěvku na zakoupení osobního motorového vozidla a zavedení příspěvku při ukončení pěstounské péče.

5 Výsledky a diskuse

V České republice jsou dva druhy náhradní péče, jedná se o ústavní výchovu a náhradní rodinnou péči, která se dále dělí na osvojení, pěstounskou péči a poručenskou péči. Stát vyplácí finanční podporu, v podobě dávek pěstounské péče pouze pěstounům, kteří mají alespoň jedno dítě v pěstounské péči. Pěstoun musí splnit náležité podmínky, které jsou potřebné k vyplacení této finanční podpory.

Do dávek pěstounské péče spadá 5 typů příspěvků a odměn, které jsou náhradní rodině vypláceny, pokud si rodina o tyto dávky zažádá. Mezi jednorázové příspěvky, o které si může pěstoun zažádat, patří příspěvek při převzetí dítěte, který se vyplácí pečující osobě pouze v případě, že převzala svěřence do své pěstounské péče. Pokud pěstoun dostane do péče totéž dítě vícekrát, stále má nárok pouze na jedno vyplacení tohoto příspěvku. Další jednorázový příspěvek, o který si může pěstoun zažádat, je příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla. Tento příspěvek se vyplácí v případě, že má pěstoun v péči nejméně tři děti. Výše tohoto příspěvku činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla, v případě příspěvku na opravu motorového vozidla činí příspěvek nanejvýš 100 000 Kč. Poslední z jednorázových příspěvků je příspěvek při ukončení pěstounské péče. Příspěvek se vyplácí osobě po ukončení pěstounské péče.

Mezi opakované příspěvky patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte, který nahrazuje výživné dítěte. Tento příspěvek je vyplácen i po skončení pěstounské péče, nejdéle však do 26 let věku dítěte. V případě pěstounské péče na přechodnou dobu po dosažení zletilosti dítěte příspěvek zaniká. Poslední příspěvek, resp. odměna, je odměna pěstouna. Jedná se o opakovaný příspěvek, který se vyplácí v každém kalendářním měsíci. Příspěvek je forma finanční odměny pěstounovi, který pečuje o dítě v pěstounské péči, poručnictví nebo pěstounské péči na přechodnou dobu. Tento příspěvek jako jediný podléhá zdanění a odvodům.

V České republice je náhradní rodinná péče tvořena především pěstounskou péčí, poté svěřením dítěte do péče jiné osoby, poté je poručenská péče a nejméně zastoupená je pěstounská péče na přechodnou dobu. Od roku 2010 do roku 2019 se podíl dětí v pěstounské péči na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči pohyboval okolo 48 % až 59 %. Podíl svěřených dětí do péče jiné osoby se v těchto letech pohyboval od 21 % do

34 %. Počet dětí v poručenské péči na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči byl od 16 % do 18 %. Co se týče pěstounské péče, podíl dětí v této péči na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči se pohyboval na nízké procentuální hodnotě, kdy v roce 2010 nebylo žádné z dětí v této péči umístěno a nejvyšší podíl byl v roce 2017 a činil 5 %.

V roce 2019 bylo celkem 20 295 dětí v náhradní rodinné péči a celkový počet obyvatel k 1.1.2020 činil 10 693 939 obyvatel. Počet dětí v náhradní rodinné péči v přepočtu na 100 000 obyvatel v jednotlivých krajích České republiky se pohyboval od 104 do 351 dětí na 100 000 obyvatel.

Dítě může být v náhradní rodinné péči u prarodičů, jiných příbuzných a cizích osob. V roce 2019 byl celkový počet dětí v pěstounské péči 11 618. Nejvíce dětí, tj. 56 %, bylo v péči u prarodičů, 28 % v péči cizích osob a 16 % v péči u jiných příbuzných. V pěstounské péči na přechodnou dobu bylo 825 dětí, přibližně 99,6 % dětí bylo v péči cizích pěstounů, 0,4 % v péči prarodičů. V poručenské péči bylo 3 402 dětí, z nichž 51 % v péči cizích pěstounů, 34 % v péči prarodičů a 15 % v péči jiných příbuzných. V ostatních péčích bylo 4 450 dětí, z nichž 82 % bylo v péči prarodičů, 11 % v péči jiného příbuzného a 7 % v péči cizí osoby.

Co se týče žádostí, v roce 2018 jich bylo podáno 1 060 a nevyřízeno 1 513. Mezi nevyřízené žádosti patří i žádosti z předchozích let. V roce 2019 bylo podaných žádostí 1 029 a nevyřízených 1 326. Lze říct, že podíl, podaných žádostí o pěstounskou péči a o zařazení do evidence osob vykonávajících pěstounskou péči na přechodnou dobu na celkovém počtu podaných žádostí v roce 2018 byl vyšší oproti roku 2019. To stejné platí i pro nevyřízené žádosti. Jediný rozdíl je v podílu žádostí o osvojení, kdy počet podaných i nevyřízených žádostí byl vyšší než v roce 2018.

Co se týče meziročního růstu vyplacených dávek, největší meziroční nárůst vyplacených dávek pěstounské péče byl v roce 2013, kdy se hodnota vyplacených dávek zvýšila o 66,02 procentuálních bodů oproti roku 2012. V roce 2013 činily vyplacené dávky celkem 2 052 mil. Kč, v roce 2012 pak 1 236 mil. Kč. Došlo ke zvýšení odměny pěstouna, příspěvku na úhradu potřeb dítěte, změnil se podmínky pro vyplacení příspěvku na zakoupení osobního motorového vozidla a byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče. Další velká změna v dávkách pěstounské péče byla v roce 2018, kdy činily vyplacené dávky celkem 3 802 mil. Kč, v roce 2017 to bylo 2 950 mil. Kč. Došlo k meziročnímu nárůstu o 28,9 procentních bodů oproti roku 2017. Došlo ke zvýšení odměny pěstouna o 50

procentních bodů původní hodnoty a ke zvýšení příspěvku na úhradu potřeb dítěte o 10 procentních bodů původní hodnoty. Zvýšena byla také dávka pěstounovi, který má v péči dítě ve II., III. nebo IV. stupni závislosti na fyzické osobě. V roce 2018 byla tato dávka o 25 procentních bodů vyšší než v předchozím roce.

Největší rozdíly v meziročním růstu výdajů byly v roce 2013 v příspěvcích na zakoupení osobního motorového vozidla a v roce 2018 v příspěvcích na zakoupení osobního motorového vozidla a v odměnách pěstouna. V roce 2013 byly výdaje na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla 29 mil. Kč, což je o 59 procentních bodů více než v roce 2014. V roce 2018 byly výdaje na tento příspěvek 18 mil. Kč, což je o 38 procentních bodů více než v roce 2017, kdy tyto výdaje činily 13 mil. Kč. Výdaje na odměnu pěstouna se v roce 2018 zvýšily o 39 procentních bodů oproti roku 2017, kdy tyto výdaje činily 1 813 mil. Kč.

V roce 2019 byl nejmenší podíl státních výdajů na dávky pěstounské péče v jednotlivých krajích vyplácen v kraji Vysočina. Tyto dávky činily přibližně 143 mil. Kč, podíl na celkových výdajích činil přibližně 3,6 %. V tomto kraji žilo k 31.12.2019 celkem 635 dětí v náhradní rodinné péči a průměrný měsíční příjem pěstouna vycházel na 18 711 Kč. Největší podíl výdajů na dávky pěstounské péče byl vyplácen v Moravskoslezském kraji. Dávky činily přibližně 679 mil. Kč podíl na celkových výdajích činil 17,3 %. V tomto kraji žilo k 31.12.2019 celkem 3 561 dětí v náhradní rodinné péči a průměrný měsíční příjem pěstouna vycházel na 15 909 Kč.

Podíl jednotlivých příspěvků na celkových výdajích na pěstounskou péči je největší převážně v odměnách pěstouna. Avšak v roce 2012 převažoval na celkových výdajích procentuální podíl příspěvků na úhradu potřeb dítěte, který byl 51,33 %, což odpovídalo 634,4 mil. Kč. Odměna pěstouna v tomto roce činila pouhých 583,1 mil. Kč. Od roku 2013 do roku 2020 pak procentuálně převažovala odměna pěstouna. Výdaje na odměnu pěstouna v těchto letech vycházely na 1 190,5 mil. Kč až 2 664,9 mil. Kč. Následoval příspěvek na úhradu potřeb dítěte, tyto výdaje činily 799,1 mil. Kč až 1 268,9 mil. Kč. Ostatní příspěvky, zahrnující příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla, příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek při ukončení pěstounské péče, tvořily jen malé procento podílu na celkových výdajích, od 1,18 % do 3,03 %.

Průměrná mzda na Slovensku v roce 2019 činila 1 092 € a průměrná mzda v České republice v roce 2019 činila 34 125 Kč. Po porovnání podílu vyplacených dávek na

hodnotu průměrné mzdy v České republice a na Slovensku lze říct, že Slovensko je vlídnější k pěstounům v případě příspěvků na úhradu potřeb dítěte, kde podíl činí průměrně 20,4 %, což je o 1,85 procentních bodů méně než podíl v České republice, dále je Slovensko vlídnější v případě příspěvku při převzetí dítěte, kde průměrný podíl na Slovensku je o 23,3 procentních bodů vyšší než v České republice a poslední řadě v případě příspěvku při ukončení pěstounské péče, kdy podíl na Slovensku je o 18,8 procentních bodů vyšší než v České republice. Česká republika vyniká v podílu dávek na průměrné mzdě v odměnách pěstouna. Tento průměrný podíl je v České republice vyšší o 28,6 % oproti Slovensku.

Průměrná hrubá mzda se v jednotlivých krajích České republiky v roce 2019 pohybovala od 31 651 do 45 928 Kč. Průměrné dávky pěstounské péče na jedno dítě se pohybovalo od 11 894 – 19 380 Kč. Podíly vyplacených dávek pěstounské péče na průměrné mzdě v jednotlivých krajích se pohybovaly od 35,8 % v Ústeckém kraji, kde v roce 2019 činila průměrná hrubá mzda 33 188 Kč a průměrná vyplacená částka na jedno dítě činila 11 894 Kč. Největší podíl byl 59,3 % ve Zlínském kraji, kde průměrná hrubá mzda činila 32 688 Kč a průměrná vyplacená částka na jedno dítě činila 19 380 Kč.

V letech 2016 až 2019 se průměrné hrubé mzdy a průměrné vyplacené částky na dávky pěstounské péče měnily. Nejvyšší procentuální podíl v České republice byl v roce 2018, a to 47,9 %. Průměrná hrubá mzda činila 33 684 Kč a průměrná vyplacená částka na jedno dítě v pěstounské péči činila 16 142 Kč. V roce 2016 byl podíl vyplacených dávek na jedno dítě na průměrné mzdě o 4,3 procentní body nižší, v roce 2017 byl podíl o 6,9 % nižší a v roce 2019 byl opět o 3,6 % nižší, oproti roku 2018.

Náhradní rodinná péče má své výhody i nevýhody. V tabulce 6 jsou rozdělené výhody a nevýhody osvojení a pěstounské péče.

Tabulka 6 Výhody a nevýhody osvojení a pěstounské péče v České republice

Výhody osvojení	Nevýhody osvojení
dítě bude vyrůstat v rodině, která mu zcela nahradí jeho biologickou rodinu, včetně práv a povinností rodičů	možný problém se vzájemnou adaptací dítěte a jeho adoptivní rodiny
nehrozí, že by muselo být dítě umístěno do zcela jiné náhradní rodiny	v případě, že osvojenec je starší dítě, může být problém s jeho dosavadní výchovou
dítě má v rodině větší pocit bezpečí a má své zázemí	dítě může trpět deprivací
Výhody pěstounské péče	Nevýhody pěstounské péče
dítě nemusí vyrůstat v ústavní péči a je mu v pěstounské péči věnováno více péče náhradního rodiče	pěstouni mají povinnost udržovat kontakt dítěte a jeho biologické rodiny i v případě, že styk s biologickou rodinou se jeví jako nesprávný
pěstounská péče je státem kontrolována a financována	dítě může mít problémy s adaptací na jiné děti v pěstounské rodině
dítě je obvykle přijato do rodiny, kde bývají buď vlastní děti pěstounů nebo jiné děti v pěstounské péči	v případě krátkodobé pěstounské péče je pro dítě velká nevýhoda střídání pěstounských rodin

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 6 lze vidět, že výhody osvojení jsou především v tom, že dítě vyrůstá v přirozeném rodinném prostředí a má jistotu svého zázemí. Nevýhody spočívají v tom, že dítě nemusí být náhradními sourozenci vždy přijato a zároveň může trpět psychickými problémy, které si přineslo z předchozího způsobu života.

Velká výhoda pěstounské péče je zejména ta, že dítě nevyrostá v ústavní péči a ze strany náhradního rodiče je dítěti věnováno více času, než by bylo věnováno ze strany vychovatelů v ústavní péči, kteří mají na starost více dětí najednou. Nevýhoda je ta, že se stane, že dítě často střídá náhradní rodiny. Druhá velká nevýhoda je stejná jako v případě osvojení, kdy může mít dítě problémy s adaptací na osoby v náhradní rodině.

6 Závěr

Náhradní rodinná péče hraje v péči o děti velice důležitou roli. V současné době stoupá počet dětí, které nemohou ve své biologické rodině vyrůstat a náhradní rodinná péče je jedna z forem, která dítěti může nabídnout to, co by nezískalo ani v ústavní péči ani v péči svých vlastních rodičů.

Kromě adopce neboli osvojení jsou typy náhradní rodinné péče plně financovány Českou republikou. V průběhu posledních let došlo ke dvěma zásadním změnám ve vyplácení pěstounské péče. Dávky pěstounské péče byly navýšeny v roce 2013 a v roce 2018. V roce 2013 došlo k velkým právním změnám, kdy byla zvýšena odměna pěstouna, příspěvek na úhradu potřeb dítěte, byly rozšířené podmínky na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a nově se začal vyplácet příspěvek při ukončení pěstounské péče. Oproti tomu v roce 2018 tyto změny nebyly tak markantní. Došlo k navýšení odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte.

Počet dětí v pěstounské péči každoročně stoupá. Tím také stoupají náklady vynaložené na dávky pěstounské péče, které jsou pěstounům vypláceny. Nicméně, při porovnání průměrné hrubé mzdy a průměrné vyplacené dávky pěstounům, lze říct, že tyto dávky jsou dostatečné jen v případě, že má pěstoun v péči více dětí. Při péči o více dětí je vyšší odměna pěstouna, vyšší příspěvek na úhradu potřeb dítěte a v případě, že má pěstoun v péči tři děti, má nárok na příspěvek při zakoupení osobního motorového vozidla.

Pokud má pěstoun v péči jen jedno dítě, lze se domnívat, že tyto dávky nejsou dostatečné v případě, že pěstoun má jako jediný příjem právě odměnu pěstouna. Při péči o jedno dítě má pěstoun nárok na hodnotu vyplacené odměny, která je mnohem nižší než minimální mzda. Pěstouni, kteří jsou v evidenci pěstounů na přechodnou dobu mají velkou výhodu v tom, že i přesto, že aktuálně nepečují o žádné dítě, dostávají měsíční odměnu pěstouna, která je výrazně vyšší.

7 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

BITTNER, P. HAVIGEROVÁ, J. JANIŠOVÁ, I. LANGHANSOVÁ, H. *Děti z ústavu! : Právní a psychologické dopady ústavní výchovy z pohledu ochrany rodiny a nejlepšího zájmu dítěte*. Brno : Liga lidských práv, 2007. ISBN 978-80-903473-4-2.

BUBLEOVÁ, V. *Základní informace o osvojení (adopci)*. Praha : Středisko náhradní rodinné péče, spolek, 2018a. ISBN 978-80-87455-29-6.

BUBLEOVÁ, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*. Praha : Středisko náhradní rodinné péče, spolek, 2018b. ISBN 978-80-87455-30-2.

BUBLEOVÁ, V. VÁVROVÁ, A. FRANTÍKOVÁ, J. VANČÁKOVÁ, M. *Průvodce náhradní rodinnou péčí*. Praha : Středisko náhradní rodinné péče, spolek, 2009.

BUBLEOVÁ, V. VRÁNOVÁ, L. VÁVROVÁ, A. FRANTÍKOVÁ, J. VANČÁKOVÁ, M. *Průvodce náhradní rodinnou péčí, 6. přepracované vydání*. Praha : Středisko náhradní rodinné péče, spolek, 2010.

DVOŘÁČKOVÁ, S. BURGETOVÁ, H. SAPÁKOVÁ, P. *Průvodce zájemců o pěstounskou péči*. Brno : Sdružení pěstounských rodin, 2015.

GABRIEL, Z. NOVÁK, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1788-3.

HOLÁ, B. MÁLIKOVÁ, J. *Pěstouni mají právo na služby: Praktický průvodce pro náhradní rodinnou péči*. Praha : Občanské sdružení Rozum a cit, 2007. ISBN 80-7178-304-8.

KRAJSKÝ ÚŘAD, Moravskoslezský kraj, *Průvodce pro zájemce o náhradní rodinnou péči a osvojení*. Ostrava : Moravskoslezský kraj, 2014. ISBN 978-80-87503-65-2.

KUKLA, L. *Sociální a preventivní pediatrie: v současném pojetí*. Praha : Grada, 2016. ISBN 978-80-271-9223-6.

MATĚJČEK, Z. *Náhradní rodinná péče: průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny*. Praha : Portál, 1999, ISBN 80-717-8304-8.

MATĚJČEK, Z. *Rodiče a děti*. Praha : Vyšehrad, 2017. ISBN 978-80-7429-859-2.

MATOUŠEK, O. *Děti mezi ústavní výchovou a rodinou*. Praha : Národní vzdělávací fond a Člověk hledá člověka, 2007.

- NOVOTNÝ, P. IVČIČOVÁ, J. SYRŮČKOVÁ, I. VONDRÁČKOVÁ, P. *Nový občanský zákoník – Rodinné právo. 2.*, aktualizované vydání. Praha : Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0431-4.
- SIKOROVÁ, L. *Dětská sestra v primární a komunitní péči*. Praha : Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3592-4.
- SEDLÁŘOVÁ, P. A KOL. *Základní ošetrovatelská péče v pediatrii*. Praha : Grada, 2008. ISBN: 978-80-247-1613-8.
- SYNEK, M. KOPKÁNĚ, H. KUBÁLKOVÁ, M. *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*. Praha : C.H. Beck, 2009. ISBN: 978-80-7400-154-3.
- ŠNÝDROVÁ, I. *Psychodiagnostika*. Praha : Grada, 2008. ISBN: 978-80-247-2165-1.
- VYBÍHAL, V. A KOL. *Mzdové účetnictví 2020: praktický průvodce*. Praha : Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1475-7.
- Zákon č. 89/2012 Sb., *Občanský zákoník*. Ministerstvo spravedlnosti ČR. V: Sbíрка zákonů ČR. ISSN: 1211-1244.
- Zákon č. 359/1999 Sb., *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí*. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. V: Sbíрка zákonů ČR. ISSN: 1211-1244.
- Zákon č. 452/1992 Sb., *Zákon o pěstounské péči*. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. V: Sbíрка zákonů ČR. ISSN: 1211-1244.

Webové zdroje:

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2020a. *Počet obyvatel v regionech soudržnosti, krajích a okresech České republiky k 1.1.2020*. [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z WWW:

<https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722001.pdf/3554a4b2-118f-46ae-9105-8764faa1d6eb?version=1.1>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2020b. *Vyplacené dávky státní sociální podpory a pěstounské péče – územní srovnání*. [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z WWW:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SZB02&katalog=30850&z=T&f=TABULKA&evo=v284 !_VUZEMI97-100H_1&&c=v4~8_RP2019&str=v67

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2020c. *Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd – mezikrajské srovnání*. [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z WWW:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=MZD07&z=T&f=TABULKA&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301_null_&katalog=30852&c=v3~8_RP2019

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2020d. *Vyplacené dávky státní sociální podpory a pěstounské péče – územní srovnání*. [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z WWW:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SZB02&katalog=30850&z=T&f=TABULKA&evo=v284 !_VUZEMI97-100H_1&&c=v4~8_RP2019&str=v67

HORÁČKOVÁ, Z. 2018. *MotherClub. Zajímá vás pěstounská péče. Jaké podmínky musíte splnit?* [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z WWW: <https://motherclub.cz/zajima-vas-pestounska-pece-jake-podminky-musite-splnit/>.

JIRÁKOVÁ, P. 2015. *Alfabet. Vývojové potřeby*. [online]. [cit. 2020-11-18]. Dostupné z WWW: <https://www.alfabet.cz/vyvojova-vada-u-ditete/pece-o-dite/vyvojove-potreby/>.

KŘEČEK, S. 2020. *Ombudsman: veřejný ochránce práv. Kojenecké ústavy*. [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <https://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/zdravotnicka-zarizeni/kojenecke-ustavy/>.

KURZY.CZ, 2020. *Příspěvek na péči – stupně závislosti*. [online]. [cit. 2020-12-07].

Dostupné z WWW: <https://www.kurzy.cz/prispevky-davky/stupne-zavislosti-prispevek-na-peci/>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2019. *Formy náhradní rodinné péče, 2019*. [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020a. *Proces zprostředkování*. [online]. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/proces-zprostredkovani>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020b. *Příspěvek na úhradu potřeb dítěte*. [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-uhradu-potreb-ditete#zivotni-udalost>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020c. *Odměna pěstouna*. [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/-/odmena-pestouna>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020d. *Příspěvek při převzetí dítěte*. [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-pri-prevzeti-ditete>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020e. *Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla*. [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zakoupeni-osobniho-motoroveho-vozidla>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020f. *Příspěvek při ukončení pěstounské péče*. [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-pri-ukonceni-pestounske-pece>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020g. *Statistiky*. [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky-1>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020h. *Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí*. [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/statisticka-rocenka-z-oblasti-prace-a-socialnich-veci>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020i. *Informace o vyplacených dávkách*. [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/web/cz/informace-o-vyplaceny-ch-davkach>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020j. *Vzor vyplněného formuláře – Žádost o dávku péstounské péče – příspěvek na úhradu potřeb dítěte.* [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW:

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442264/%C5%BD%C3%A1dost+o+d%C3%A1vku+p%C4%9Bstounsk%C3%A9+p%C3%A9%C4%8De+-+p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvek+na+%C3%BAhradu+pot%C5%99eb+d%C3%ADt%C4%9Bte.pdf/b000e657-81f1-d175-52f7-f1d65c0dd955>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020k. *Vzor vyplněného formuláře – Žádost o dávku péstounské péče – odměna péstouna.* [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW:

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442245/%C5%BD%C3%A1dost+o+d%C3%A1vku+p%C4%9Bstounsk%C3%A9+p%C3%A9%C4%8De+-+odm%C4%9Bna+p%C4%9Bstouna.pdf/02c60951-ef68-2b5f-e860-95d94a8342b5>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020l. *Vzor vyplněného formuláře – Žádost o dávku péstounské péče – příspěvek při převzetí dítěte.* [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW:

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442312/%C5%BD%C3%A1dost+o+d%C3%A1vku+p%C4%9Bstounsk%C3%A9+p%C3%A9%C4%8De+-+p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvek+p%C5%99i+p%C5%99evzet%C3%AD+d%C3%ADt%C4%9Bte.pdf/b0926326-5092-dfa3-70e2-ee307c2b12bf>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020m. *Vzor vyplněného formuláře – Žádost o dávku péstounské péče – příspěvek při ukončení péstounské péče.* [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW:

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442331/%C5%BD%C3%A1dost+o+d%C3%A1vku+p%C4%9Bstounsk%C3%A9+p%C3%A9%C4%8De+-+p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvek+p%C5%99i+ukon%C4%8Den%C3%AD+p%C4%9Bstounsk%C3%A9+p%C3%A9%C4%8De.pdf/ea547aef-cc67-aa48-ad88-ec5725e1e2ea>

- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020n. *Vzor vyplněného formuláře – Žádost o dávku péstounské péče – příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla*. [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442293/%C5%BD%C3%A1dost+o+d%C3%A1vku+p%C4%9Bstounsk%C3%A9+p%C3%A9%C4%8De++p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvek+na+zakoupen%C3%AD+osobn%C3%ADho+motorov%C3%A9ho+vozidla.pdf/f6f875c9-3020-556a-a089-740a36670c72>
- MORIN, A., 2020. *Verywell family. 7 Most Important Social Skills for Kids*. [online]. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z WWW: <https://www.verywellfamily.com/seven-social-skills-for-kids-4589865>.
- PODPORA ORGÁNU SPOD KRÁLOVEHRADECKÉHO KRAJE, 2020. *Dávky péstounské péče*. [online]. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z WWW: <http://ospod.kr-kralovehradecky.cz/cz/davky/davky-78900/>.
- PRÁVO NA DĚTSTVÍ, 2013. *Typy ústavní péče*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupné z WWW: <http://www.pravonadetstvi.cz/deti/tvoje-situace/jsi-v-ustavu/typy-ustavni-pece/>.
- PRESSLEROVÁ, P. 2020. *Šance dětem. Adopce (osvojení)*. [online]. [cit. 2021-01-08]. Dostupné z WWW: <https://www.sancedetem.cz/adopce-osvojeni>.
- PTÁČEK, R., 2020. *Potřeby dětí a jejich plnění v systému náhradní péče*. [online]. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z WWW: <http://www.cijedite.cz/?nav=temata/archiv/potreby-deti.html&comment=6>.
- STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, 2020a. *Adopce nebo-li Osvojení*. [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z WWW: <https://www.nahradnirodina.cz/adopce-nebo-li-osvojeni>.
- STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, 2020b. *Informace o NRP*. [online]. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z WWW: <https://www.nahradnirodina.cz/informace-o-nrp>.
- ŠALÁTOVÁ, J. 2020. *SOS dětské vesničky, z.s. Asociace dítě a rodina*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupné z WWW: <https://www.ditearodina.cz/o-nas/databaze-clenu-asociace/151-sos-detske-vesnicky-z-s>.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2020. *Potvrdenie o priemernej nominálnej mesačnej mzde zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2019*. [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z WWW: https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/3a4df34d-9349-410a-9c14-600bf62b000c/Priemerna_mesacna_mzda_zamestnanca_hospodarstva_v_roku_2019.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n2GR3iP&CVID=n2GR3iP&CVID=n2GR3iP&CVID=n2GR3iP

ÚŘAD PRÁCE ČR, 2020. *Dávky pěstounské péče*. [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z WWW: <https://www.uradprace.cz/davky-pestounske-pece>.

ÚŘAD PRO MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANU DĚTI, 2020. *Mezinárodní osvojení*. [online]. [cit. 2020-12-12]. Dostupné z WWW: <https://www.umpod.cz/osvojeni/>.

ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY, 2021. *Prehľad dávok pre rodiny s deťmi*. [online]. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z WWW: https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-2/davky-pre-rodiny-s-detmi/prehľad-davok-pre-rodiny-s-detmi.html?page_id=696894

VANČÁKOVÁ, M., 2020a. *Virtuální knihovna NRP. Institucionální (ústavní) péče o dítě*. [online]. [cit. 2020-08-25]. Dostupné z WWW: <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/system-nahradni-rodinne-pece-v-cr/institucionalni-ustavni-pece-o-dite/>.

VANČÁKOVÁ, M., 2020b. *Virtuální knihovna NRP. Práva pěstounů*. [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/pestouni/prava-pestounu/>.

VANČÁKOVÁ, M., 2020c. *Virtuální knihovna NRP. Jak se děti dostávají do NRP?* [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z WWW: <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/dite-v-nrp/jak-se-deti-dostavaji-do-nrp/>.

ŽDÁREK, V. VYMĚTAL, P., 2009. *Základy makroekonomické analýzy*. [online]. [cit. 05.03.2021]. Dostupné z WWW: https://www.vsem.cz/data/data/sis-texty/studijni-opory-bc/so_km_zma.pdf

8 Přílohy

Příloha 1 Ukazatelé pěstounské péče.....	II
Příloha 2 Data z MPSV a ČSÚ	IV
Příloha 3 Vzor žádosti o příspěvek na úhradu potřeb dítěte	VIII
Příloha 4 Vzor žádosti o odměnu pěstouna	XI
Příloha 5 Vzor žádosti o příspěvek při převzetí dítěte.....	XV
Příloha 6 Vzor žádosti o příspěvek při ukončení pěstounské péče.....	XVII
Příloha 7 Vzor žádosti o příspěvek při zakoupení osobního motorového vozidla	XIX

Příloha 1 Ukazatelé pěstounské péče

Tabulka 7 Počet dětí v náhradní péči v České republice k 31.12.2019

Typ péče	Počet dětí v náhradní péči k 31.12.2019
Pěstounská péče	11 931
Pěstounská péče na přechodnou dobu	591
Poručenství s osobní péčí poručníka	3 136
Svěření dítěte do péče jiné osoby	4 637

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020g)

Tabulka 8 Počet dětí umístěných do péče osob dle vztahu pečující osoby v České republice v roce 2019

Typ péče	Počet dětí umístěných u prarodičů	Počet dětí umístěných u jiných příbuzných	Počet dětí umístěných u cizích osob
Pěstounská péče	6 547	1 858	3 213
Pěstounská péče na přechodnou dobu	3	0	822
Poručenství s osobní péčí poručníka	1 158	514	1 730
Ostatní péče	3 662	500	288

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020g)

Tabulka 9 Počet dětí v náhradní rodinné péči podle krajů na 100 000 obyvatel v České republice
v roce 2019

Kraje	Počet dětí v náhradní rodinné péči	Počet obyvatel	Počet dětí na 100 000 obyvatel
Hlavní město Praha	1 376	1 324 277	104
Středočeský kraj	2 138	1 385 141	154
Jihočeský kraj	1 134	644 083	176
Plzeňský kraj	1 236	589 899	210
Karlovarský kraj	962	294 664	326
Ústecký kraj	2 878	820 965	351
Liberecký kraj	946	443 690	213
Královehradecký kraj	999	551 647	181
Pardubický kraj	884	522 662	169
Kraj Vysočina	635	509 813	125
Jihomoravský kraj	1 769	1 191 989	148
Olomoucký kraj	1 057	632 015	167
Zlínský kraj	720	582 555	124
Moravskoslezský kraj	3 561	1 200 539	297

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2020a), Ministerstvo práce a sociálních věcí
(2020h)

Příloha 2 Data z MPSV a ČSÚ

Tabulka 10 Výdaje na dávky péstounské péče v České republice v letech 2008-2020 (v mil. Kč)

Rok	Výdaje na dávky péstounské péče v České republice (v mil. Kč)
2008	844
2009	922
2010	1 005
2011	1 073
2012	1 236
2013	2 052
2014	2 383
2015	2 665
2016	2 832
2017	2 950
2018	3 802
2019	3 924
2020	3 981

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020i)

Tabulka 11 Výdaje na jednotlivé příspěvky dávek pěstounské péče v České republice v letech 2013-2019 (v mil. Kč)

Rok	Příspěvek na úhradu potřeb dítěte (v mil. Kč)	Odměna pěstouna (v mil. Kč)	Příspěvek při převzetí dítěte (v mil. Kč)	Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla (v mil. Kč)	Příspěvek při ukončení pěstounské péče (v mil. Kč)
2013	799	1 191	20	29	13
2014	909	1 424	22	12	16
2015	989	1 625	20	12	19
2016	1 046	1 735	19	12	21
2017	1 083	1 813	19	13	23
2018	1 219	2 525	17	18	22
2019	1 247	2 626	17	13	22

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020i)

Tabulka 12 Vyplacené dávky pěstounské péče podle krajů v České republice v roce 2019

(v tis. Kč)

Kraje	Hodnota vyplacených dávek pěstounské péče v tis. Kč
Hlavní město Praha	312 522
Středočeský kraj	423 355
Jihočeský kraj	214 871
Plzeňský kraj	226 218
Karlovarský kraj	177 566
Ústecký kraj	410 892
Liberecký kraj	189 132
Královohradecký kraj	187 413
Pardubický kraj	204 403
Kraj Vysočina	142 579
Jihomoravský kraj	353 134
Olomoucký kraj	232 874
Zlínský kraj	167 427
Moravskoslezský kraj	679 820
Celkové dávky na pěstounskou péči	3 922 206

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2020d)

Tabulka 13 Jednotlivé meziroční výdaje na pěstounskou péči v České republice v letech 2012-2020 (v mil. Kč)

Rok	Příspěvek na úhradu potřeb dítěte (v mil. Kč)	Odměna pěstouna (v mil. Kč)	Ostatní příspěvky (v mil. Kč)	Celkové výdaje dávek pěstounské péče (v mil. Kč)
2012	634	583	18	1 236
2013	799	1 191	62	2 052
2014	909	1 424	50	2 383
2015	989	1 625	51	2 665
2016	1 046	1 735	51	2 832
2017	1 083	1 813	54	2 950
2018	1 219	2 525	58	3 802
2019	1 247	2 626	52	3 924
2020	1 269	2 665	47	3 981

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020i)

Příloha 3 Vzor žádosti o příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Úřad práce ČR

SPOD

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

VC
S 15

podací razítko

Žádost o dávku péstounské péče - příspěvek na úhradu potřeb dítěte

A. O příspěvek na úhradu potřeb dítěte žádá:

Zaškrtněte prosím jednu z uvedených možností.

- osoba pečující o dítě nebo osoba v evidenci¹⁾ (vyplňte všechny části kromě D)
- zletilé nezaopatřené dítě, které bylo do dne zletilosti svěřeno do péče osoby pečující (vyplňte všechny části kromě částí C, G)

B. Osoba pečující o dítě nebo osoba v evidenci¹⁾:

Příjmení: Novák		Jméno: Pavel		Rodné číslo v ČR ²⁾ : 905542/0000	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před:	za:	Státní příslušnost: Česká republika	
Trvalý pobyt ⁴⁾ :	Obec: Praha	Část obce: Praha 7			
	Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25	PSČ: 170 00	
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec: Praha	Část obce: Praha 7			
	Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25	PSČ: 170 00	
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO					
Telefon: 777 111 111		E-mail: semnapis@seznam.cz		ID datové schránky: abcD95	

C. Nezlétilé nezaopatřené děti, které byly žadatelem svěřeny do péstounské péče nebo péče poručníka, případně byly osobě, která má zájem stát se pěstounem, dočasně svěřeny do péče rozhodnutím soudu před rozhodnutím soudu o svěřeni do péstounské péče anebo jsou v osobní péči žadatele, který k nim nemá vyživovací povinnost, přičemž probíhá soudní řízení o ustanovení žadatele jejich poručníkem, nebo které byly žadatelem svěřeny do péstounské péče na přechodnou dobu⁷⁾:

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ²⁾	Bydliště v ČR ⁶⁾	Závislost I až IV ⁸⁾	Důchod ⁹⁾	Přechod ¹⁰⁾
1.	Veselý	Arnošt	185552/0000	ANO	-	-	-
2.	Smutný	Zdeněk	120231/0000	ANO	-	-	-
3.	Bláhová	Anežka	165562/0000	ANO	-	-	-
4.							
5.							
6.							
7.							

- Osobou pečující o dítě se rozumí fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je pěstounem, poručníkem nebo osobou, která má zájem stát se pěstounem, bylo-li jí dítě (dětí) rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do péstounské péče, nebo osobou, která má v osobní péči dítě (dětí), k němuž nemá vyživovací povinnost, přičemž probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem dítěte, anebo osobou, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Osobou v evidenci se rozumí fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.
- Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.
- V tabulce uveďte pouze ty děti, na které jste dosud nárok na příspěvek na úhradu potřeb neuplatnil(a).
- Do kolonky **Závislost I až IV** zapíšte **ANO**, pokud se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, zapíšte do sloupce **Důchod** měsíční výši tohoto důchodu v Kč. Pokud dítě není poživitelem důchodu z důchodového pojištění, kolonku proškrtněte.
- Do kolonky **Přechod** zapíšte **ANO**, pokud je dítě svěřené do péstounské péče na přechodnou dobu, v opačném případě kolonku proškrtněte.

PROSÍM OBRAŤTE
19 09 01 102

D. Zletilé nezaopatřené dítě, které žádá o příspěvek a které bylo do dne zletilosti svěřeno do péče osoby pečující:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:
Bydliště v ČR ⁶⁾ :	Závislost I až IV ⁸⁾ :	Důchod ⁹⁾ :	Kč
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:	

E. Žádám o přiznání dávky ode dne : 1 . 1 . 2020**F. Způsob výplaty dávky:**

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

 na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹¹⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

 na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město a stát)		Stát:
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město)		

 poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:

G. Adresy trvalého pobytu nezletilých dětí uvedených v části C, u nichž je tato adresa odlišná od adresy trvalého pobytu osoby pečující nebo osoby v evidenci:

Příjmení: Veselý	Jméno: Arnošt	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 185552/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 5	
Ulice: Smíchovská	Č. p.: 112	Č. orient.: 1 PSČ: 150 00
Příjmení: Smutný	Jméno: Zdeněk	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 120231/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Prachatice	Část obce:	
Ulice: Prachatická	Č. p.: 32	Č. orient.: 4 PSČ: 532 00
Příjmení: Bláhová	Jméno: Anežka	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 165562/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Plzeň	Část obce: Plzeň - město	
Ulice: Plzeňská	Č. p.: 115	Č. orient.: 22 PSČ: 356 00

11) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

H. Údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Zaškrtněte prosím jednu ze dvou následujících variant.

Pro osobu pečující o dítě nebo osobu v evidenci, jejího manžela/manželku nebo druha/družku, pro všechny jejich nezaopatřené děti a pro ostatní osoby, které s nimi patří do okruhu osob společně posuzovaných¹²⁾, platí:

- jsou hlášeny k trvalému pobytu na území České republiky⁴⁾,
- nemají bydliště v jiném členském státě Evropské unie,
- nepracují v jiném členském státě Evropské unie,
- nepobírají dávku v nezaměstnanosti nebo důchod v jiném státě Evropské unie,
- nejsou občany jiného členského státu Evropské unie,
- nejsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky bydlícími v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky pracujícími, studujícími nebo žijícími.

Neplatí předchozí varianta.

I. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že děti uvedené v bodě C nejsou v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o dítě nebo mládež, ani v péči jiné osoby, které bylo dítě svěřeno na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů, ani v osobní péči jiné osoby, která nemá k dítěti vyživovací povinnost, jestliže probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem. Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí:

- údaje o prohlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby pro všechny děti, u nichž je v žádosti tento stav uveden
- skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě

Jsem si vědom(a) povinností písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V Praze

dne 11. 3. 2020

Podpis žadatele: *Novák*

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí soudu o svěřeni uvedeného dítěte/děti do pěstounské péče nebo rozhodnutí soudu, kterým byl ustanoven poručník tomuto dítěti/dětem; obdobně dočasné svěřeni do péče před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče prokažte rozhodnutím příslušného soudu; obdobně osobní péči o dítě, k němuž nemáte vyživovací povinnost, a to po dobu, kterou pobíhá soudní řízení o ustanovení poručníkem dítěte, prokažte dokladem o zahájení řízení o ustanovení poručníkem dítěti; obdobně rozhodnutí příslušného soudu o svěřeni uvedeného dítěte/děti do pěstounské péče na přechodnou dobu
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od 15 let:

Potvrzení o studiu nebo

Rozhodnutí o přerušení studia v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo

Potvrzení o zdravotním stavu nebo

Potvrzení o neschopnosti soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo

Potvrzení o vedení v evidenci úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku

- v případě dětí, které požívají důchod z důchodového pojištění, potvrzení o výši důchodu
- **Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU**, pokud jste v části H zaškrtnl(a) druhou variantu nebo pokud jste u některé z osob proškrtnl(a) kolonku **Bydliště v ČR**.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

¹²⁾ § 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha 4 Vzor žádosti o odměnu pěstouna

 Úřad práce ČR	SPOD Tiskopis prosím vyplňte čitelně	VC S 15
---	--	------------

Žádost o dávku pěstounské péče - odměna pěstouna

A. Žadatel - osoba pečující o dítě nebo osoba v evidenci¹⁾:

Příjmení: Novák	Jméno: Pavel	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 905542/0000
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: Česká republika
Místo narození: Praha		
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO	Rodinný stav ⁷⁾ : ženatý	
Telefon: 777 111 111	E-mail: semnapis@seznam.cz	ID datové schránky: abcD95

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.
 Jsem nejsem veden(a) v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

B. Manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti:
Vztah k žadateli:
Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.
 manžel(ka) poručník žijící ve společné domácnosti

Podpisem stvrzuje manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti správnost a úplnost uvedených údajů a dává souhlas s tím, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě. Adresu trvalého pobytu a adresu pro doručování vyplňte pouze v případě, že jsou odlišné od adres uvedených v části A.

Příjmení: Nováková	Jméno: Anna	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 915532/0000
Rodné příjmení ³⁾ : Nová	Titul před: za:	Státní příslušnost: Česká republika
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Telefon: 777 222 222	E-mail: semnapis@seznam.cz	ID datové schránky: Abcd95
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO	Podpis: Nováková	

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.
Manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti je není veden(a) v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

1) Osobou pečující o dítě se rozumí fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je pěstounem, poručníkem nebo osobou, která má zájem stát se pěstounem, bylo-li jí dítě (dětí) rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, nebo osobou, která má v osobní péči dítě (dětí), k němuž nemá vyživovací povinnost, přičemž probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem dítěte, anebo osobou, která byla do dosažení zletlosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Osobou v evidenci se rozumí fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.
2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
4) § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
5) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
6) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepsání této osoby s Českou republikou.
7) Do kolonky **Rodinný stav** zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1–svobodný(á), 2–ženatý/vdaná, 3–vdovec/vdova, 4–rozvedený(á), 5–registrované partnerství.

1/4

PROSÍM OBRAŤTE
20 01 01 102 A

C. Děti svěřené do pěstounské péče:

Uveďte děti, které byly žadateli, jeho manželovi/manželce nebo poručníkovi žijícímu se žadatelem ve společné domácnosti svěřeny do pěstounské péče nebo péče poručníka, případně byly osobě, která má zájem stát se pěstounem, dočasně svěřeny do péče rozhodnutím soudu před rozhodnutím soudu o svěřeni do pěstounské péče anebo jsou v osobní péči žadatele, jeho manžela/manželky nebo poručníka žijícího se žadatelem ve společné domácnosti, který k nim nemá vyživovací povinnost, přičemž probíhá soudní řízení o ustanovení žadatele jejich poručníkem. Děti svěřené do pěstounské péče na přechodnou dobu zde neuvádějte, řeší se v části D.

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ²⁾	Bydliště v ČR ⁶⁾	Závislost II, III, IV ⁸⁾	Prarodič ⁹⁾	Péče ¹⁰⁾
1.	Veselý	Arnošt	185552/0000	ANO	-	-	S
2.	Smutný	Zdeněk	120231/0000	ANO	-	-	S
3.	Bláhová	Anežka	165562/0000	ANO	-	-	S
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

D. Děti svěřené do pěstounské péče na přechodnou dobu:

Uveďte děti, které byly žadateli, jeho manželovi/manželce nebo poručníkovi žijícímu se žadatelem ve společné domácnosti svěřeny do pěstounské péče na přechodnou dobu.

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ²⁾	Bydliště v ČR ⁶⁾	Závislost II, III, IV ⁸⁾	Péče ¹⁰⁾
1.						
2.						
3.						
4.						

E. Žádám o přiznání dávky ode dne:

F. Informace o prohlášení poplatníka daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků¹¹⁾:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Uplatňuji neuplatňuji u Úřadu práce ČR nárok na slevu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

G. Informace potřebné pro přihlášení k nemocenskému pojištění:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant. Pokud důchod pobíráte, uveďte odkdy a zvolte jednu ze sedmi variant druhu tohoto důchodu.

Nepobírám pobírám důchod od a to:

☐ starobní	☐ ze zahraničí charakteru starobního
☐ starobní důchod před dosažením důchodového věku	☐ ze zahraničí charakteru invalidního III. stupně
☐ invalidní III. stupně	☐ ze zahraničí charakteru invalidního I. nebo II. stupně
☐ invalidní I. nebo II. stupně	

Pokud jste byl(a) jako zaměstnanec účasten (účastna) nemocenského (popř. důchodového nebo úrazového) pojištění v cizině a po jeho skončení jste v ČR zatím nebyl(a) zaměstnan(a), uveďte následující informace o nositeli pojištění a své číslo pojištění.

Název nositele pojištění:
Adresa: Ulice: Č.p.:
Obec:
Post Code: Stát:
Číslo pojištění:

- 8) Do kolonky **Závislost II, III, IV** запиšte **ANO**, pokud se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 9) Do kolonky **Prarodič** запиšte **ANO**, pokud jste rodičem nebo prarodičem otce nebo matky uvedeného dítěte. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 10) Do kolonky **Péče** запиšte **S**, pokud máte dítě ve společné péči; **Z**, pokud je dítě ve výlučné péči žadatele; **M**, pokud je dítě ve výlučné péči manžela(ky) žadatele nebo poručníka žijícího se žadatelem ve společné domácnosti.
- 11) Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravujících daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na úrazové pojištění a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti.

DALŠÍ LIST PROSÍM
20 01 01 102 A

H. Informace pro úhrady zdravotního pojištění:

Vyplňte prosím název zdravotní pojišťovny. Dále označte, zda jste osobou, pro kterou neplatí minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění. V kladném případě zaškrtněte alespoň jednu z uvedených variant důvodů, v opačném případě vyberte jednu z variant pro stanovení vyměřovacího základu zdravotního pojištění.

Jsem pojištěncem zdravotní pojišťovny:

Osobou, pro kterou (podle zákona č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) neplatí minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění,

jsem, jelikož:

- jsem těžce zdravotně postižený - § 3 odst. 8 písm. a)
- jsem dosáhl(a) věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňuji další podmínky pro jeho přiznání - § 3 odst. 8 písm. b)
- celodenně osobně a řádně pečuji alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku¹²⁾
- jsem osobou, která současně vykonává samostatnou výdělečnou činnost a odvádí zálohy na pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro osoby samostatně výdělečně činné - § 3 odst. 8 písm. d)
- jsem osobou, za kterou je plátcem pojistného stát - § 3 odst. 8 písm. e)

V případě zaškrtnutí této varianty uveďte, do které kategorie pojištěnců uvedených v § 7 zákona č. 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, patříte:

nejsem,

Požaduji nepožaduji navyšovat vyměřovací základ zdravotního pojištění na minimální mzdu - § 3 odst. 6 a odst. 10.

I. Způsob výplaty dávků:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹³⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město: (uveďte alespoň město a stát) Stát:	
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město: (uveďte alespoň město)	

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

J. Údaje pro vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Pokud má žadatel trvalý pobyt a bydliště na území ČR¹⁴⁾, část K nevyplňujte a přejděte k části L.

Údaje o žadateli:

12) Zaškrtněte, pokud jste podle § 3 odst. 8 písm. c) osobou, která celodenně osobně a řádně pečuje alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku. Podmínka celodenní péče se považuje za splněnou, je-li dítě předškolního věku umístěno v jeslích (mateřské škole), popřípadě v obdobném zařízení na dobu, která nepřevyšuje čtyři hodiny denně, a jde-li o dítě plnící povinnou školní docházku, po dobu návštěvy školy, s výjimkou umístění v zařízení s týdenním či celoročním pobytem. Za takovou osobu se považuje vždy pouze jedna osoba, a to buď otec nebo matka dítěte, nebo osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů.

13) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

14) Jestliže příslušná osoba je v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírá dávky v nezaměstnanosti, uveďte **ANO**, jinak kolonku proškrtněte.

K. Vyjádření žadatele (osoby pečující o dítě nebo osoby v evidenci):

V případě, že máte Vy, Váš/e manžel/ka nebo poručník žijící s Vámi ve společné domácnosti do péče svěřené jedno nebo dvě děti, přičemž jste rodičem nebo prarodičem otce nebo matky svěřeného dítěte (dětí) a zároveň toto dítě (dětí) není osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo IV, vyplňte důvody, na základě kterých by Vám měla být dávka přiznána.

-

L. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že všechny uvedené děti, které již jsou zletilé, splňují podmínky nezaopatřenosti a trvale se mnou žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Prohlašuji, že děti uvedené v části C a D nejsou v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, ani v péči jiné osoby, které bylo dítě svěřeno na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěřením dítěte do péče nahrazující péči rodičů, ani v osobní péči jiné osoby, která nemá k dítěti vyživovací povinnost, jestliže probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem.

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí

- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nepříznivý zdravotní stav každého dítěte, u kterého jste v části C a D uvedl(a) závislost na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo IV
- údaje prokazující skutečnosti, které jste uvedl(a) v částech F, G, H a I
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatu.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V Praze

dne 11 . 3 . 20 20

Podpis žadatele: *Novák*

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí soudu o svěřením uvedeného dítěte/dětí do pěstounské péče nebo rozhodnutí soudu, kterým byl ustanoven poručník tomuto dítěti/dětem; obdobně dočasně svěřením do péče před rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče prokažte rozhodnutím příslušného soudu; obdobně osobní péči o dítě, k němuž nemáte vyživovací povinnost, a to po dobu, kterou pobíhá soudní řízení o ustanovení poručníkem dítěte, prokažte dokladem o zahájení řízení o ustanovení poručníkem dítěti; obdobně rozhodnutí příslušného soudu o svěřením uvedeného dítěte/dětí do pěstounské péče na přechodnou dobu
- pro všechny uvedené děti, které již jsou zletilé, jejich nezaopatřenost:
Potvrzení o studiu nebo Rozhodnutí o přerušení studia v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo Potvrzení o zdravotním stavu nebo Potvrzení o neschopnosti soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
- skutečnosti, které jste uvedl(a) v částech F, G, H a I
- **Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**, pokud v části F uplatňujete nárok na slevu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků u Úřadu práce ČR.
- **Rozhodnutí krajského úřadu o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu**, pokud je osoba uvedená v části A nebo B v této evidenci vedena.

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020k)

Příloha 5 Vzor žádosti o příspěvek při převzetí dítěte

Úřad práce ČR

SPOD

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko

VC
S 15

Žádost o dávku pěstounské péče - příspěvek při převzetí dítěte

A. Žadatel - osoba, pečující o dítě¹⁾:

Příjmení: Novák	Jméno: Pavel	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 905542/0000
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: Česká republika
Adresa pobytu ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Stát: Česká republika		
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO		
Telefon: 777 111 111	E-mail: semnapis@seznam.cz	ID datové schránky: abcD95

B. Dítě⁷⁾, které bylo převzato do pěstounské péče nebo do péče poručníka anebo do osobní péče žadatele, který má zájem se stát pěstounem nebo poručníkem:

Adresu trvalého pobytu dítěte vyplňte pouze v případě, že se liší od adresy trvalého pobytu žadatele:

Příjmení: Veselý	Jméno: Arnošt	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 185552/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 5	
Ulice: Smíchovská	Č. p.: 112	Č. orient.: 1 PSČ: 150 00
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO	Datum převzetí dítěte: 12. 2. 2020	

- 1) Osobou pečující o dítě se rozumí fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je pěstounem, poručníkem nebo osobou, která má zájem stát se pěstounem, bylo-li jí dítě (dětí) rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, nebo osobou, která má v osobní péči dítě (dětí), k němuž nemá vyživovací povinnost, přičemž probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem dítěte, anebo osobou, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte.
- 2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- 3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Nevypĺňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytom
- 6) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepeřít této osoby s Českou republikou.
- 7) Nárok na dávku nevzniká při převzetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.

PROSÍM OBRAŤTE
14 04 01 102 B

C. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹²⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uvedte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uvedte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

D. Údaje pro vyplácení dávky v rámci Evropské unie:

Pokud měl žadatel ke dni převzetí dítěte trvalý pobyt a bydliště na území ČR⁴⁾, část D nevyplňujte a přejděte k části E

Údaje o žadateli:

Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR⁹⁾ -

E. Prohlášení žadatele:

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí:

- údaje o prohlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V Praze	dne 11. 3. 20 20	Podpis žadatele: <i>Novák</i>
---------	------------------	-------------------------------

K žádosti prosím doložte

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí soudu o svěřeni uvedeného dítěte/děti do pěstounské péče nebo rozhodnutí soudu, kterým byl ustanoven poručník tomuto dítěti/dětem; obdobně dočasné svěřeni do péče před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče prokažte rozhodnutím příslušného soudu; obdobně osobní péči o dítě, k němuž nemáte vyživovací povinnost, a to po dobu, kterou pobíhá soudní řízení o ustanovení poručníkem dítěte, prokažte dokladem o zahájení řízení o ustanovení poručníkem dítěti; obdobně rozhodnutí příslušného soudu o svěřeni uvedeného dítěte/děti do pěstounské péče na přechodnou dobu

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

8) Kolonku **Specifický symbol** v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

9) Jestliže příslušná osoba byla ke dni převzetí dítěte v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírala dávky v nezaměstnanosti, uveďte **ANO**, jinak kolonku proškrtněte

Příloha 6 Vzor žádosti o příspěvek při ukončení pěstounské péče

Úřad práce ČR

SPOD

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko

C
S 15

Žádost o dávku pěstounské péče - příspěvek při ukončení pěstounské péče

A. Žadatel - osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči¹⁾:

Příjmení: Novák	Jméno: Pavel	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 905542/0000
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: Česká republika
Adresa pobytu ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Stát: Česká republika		
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275	Č. orient.: 25 PSČ: 170 00
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO		
Telefon: 777 111 111	E-mail: semnapis@seznam.cz	ID datové schránky: abcd95

B. Den zániku nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte:

3. 3. 2020

- 1) Nárok na dávku má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči, a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Příspěvek při ukončení pěstounské péče náleží osobě jen jednou.
- 2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- 3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 6) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.

C. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ⁷⁾ :
-------------	------------	-----------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

D. Údaje pro vyplácení dávky v rámci Evropské unie:

Pokud měl žadatel ke dni vzniku nároku na dávku⁹⁾ trvalý pobyt a bydliště na území ČR⁴⁾, část D nevyplňujte a přejděte k části E.

Údaje o žadateli:

Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR ⁹⁾ : -
--

E. Prohlášení žadatele:

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí

- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V Praze	dne 11. 3. 2020	Podpis žadatele: <i>Novák</i>
---------	-----------------	-------------------------------

K žádosti prosím doložte

- průkaz totožnosti žadatele
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- v případě, že žadatel je občanem jiného státu EU a na území ČR neměl ke dni zániku nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte trvalý pobyt nebo bydliště⁴⁾, jeho pracovní smlouvu nebo potvrzení o pobírání dávek v nezaměstnanosti.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

7) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

8) Dnem vzniku nároku na dávku je den, kdy žadatelí zaniká nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

9) Jestliže příslušná osoba byla ke dni převzetí dítěte v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírala dávky v nezaměstnanosti, uveďte **ANO**, jinak kolonku proškrtněte.

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020m)

Příloha 7 Vzor žádosti o příspěvek při zakoupení osobního motorového vozidla

SPOD

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko

VC
S 15

Žádost o dávku péčovské péče - příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

A. Žadatel - osoba pečující o dítě¹⁾:

Příjmení: Novák	Jméno: Pavel	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 905542/0000
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: Česká republika
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275 Č. orient.: 25 PSČ: 170 00	
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275 Č. orient.: 25 PSČ: 170 00	
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO		
Telefon: 777 111 111	E-mail: semnapis@seznam.cz	ID datové schránky: abcD95

B. Manžel(ka) žadatele nebo poručník svěřeného dítěte žijící se žadatelem ve společné domácnosti:

Vztah k žadateli:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

manžel(ka)

poručník žijící ve společné domácnosti

Podpisem stvrzuje manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti správnost a úplnost uvedených údajů a dává souhlas s tím, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě. Adresu trvalého pobytu a adresu pro doručování vyplňte pouze v případě, že jsou odlišné od adres uvedených v části A.

Příjmení: Nováková	Jméno: Anna	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 915532/0000
Rodné příjmení ³⁾ : Nová	Titul před: za:	Státní příslušnost: Česká republika
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275 Č. orient.: 25 PSČ: 170 00	
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 7	
Ulice: Dobrovského	Č. p.: 1275 Č. orient.: 25 PSČ: 170 00	
Telefon: 777 222 222	E-mail: semnapis@seznam.cz	ID datové schránky: Abcd95
Bydliště v ČR ⁶⁾ : ANO		Podpis: Nováková

- 1) Osobou pečující o dítě se rozumí fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je pěstounem, poručníkem nebo osobou, která má zájem stát se pěstounem, bylo-li jí dítě (dětí) rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče před rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče, nebo osobou, která má v osobní péči dítě (dětí), k němuž nemá vyživovací povinnost, přičemž probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem dítěte, anebo osobou, která byla do dosažení zletlosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte.
- 2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- 3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 6) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.

C. Seznam všech dětí, které má žadatel v pěstounské péči nebo dětí (včetně zletilých nezaopatřených), jež zakládají žadateli nárok na odměnu pěstouna⁷⁾:

č.	Příjmení	Jméno	Rodné příjmení ³⁾	Rodné číslo v ČR ²⁾	Bydliště v ČR ⁶⁾	Přechod ⁸⁾
1.	Veselý	Arnošt		185552/0000	ANO	-
2.	Smutný	Zdeněk		120231/0000	ANO	-
3.	Bláhová	Anežka		165562/0000	ANO	-
4.						
5.						
6.						

D. Náklady na osobní motorové vozidlo:

Vyplňte prosím jednu z následujících tří variant.

- dne **28. 2. 2020** jsem zakoupil osobní motorové vozidlo v ceně: **250.000** Kč
- dne **. . 20** jsem zajistil nezbytnou celkovou opravu osobního motorového vozidla v ceně: Kč
- hodlám zakoupit osobní motorové vozidlo v ceně⁹⁾: Kč

E. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

- na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹⁰⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

- na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa:	Město:
(uvedte alespoň město a stát)		Stát:
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa:	Město:
(uvedte alespoň město)		

- poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

- poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

7) Podmínkou nároku na dávku je, aby byly uvedeny alespoň tři děti.

8) Do kolonky **Přechod**, zapíše **ANO**, pokud je dítě svěřené do pěstounské péče na přechodnou dobu, v opačném případě kolonku proškrtněte.

9) Použití příspěvku na zakoupení osobního motorového vozidla jste povinen(na) prokázat do 6 měsíců od jeho poskytnutí; pokud tento příspěvek nepoužijete k zakoupení osobního motorového vozidla, jste povinen(na) příspěvek vrátit.

10) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte pouze v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

F. Adresy trvalého pobytu dětí uvedených v části C, u nichž je tato adresa odlišná od adresy trvalého pobytu osoby pečující nebo osoby v evidenci:

Příjmení: Veselý	Jméno: Arnošt	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 185552/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Praha	Část obce: Praha 5	
Ulice: Smíchovská	Č. p.: 112	Č. orient.: 1 PSČ: 150 00
Příjmení: Smutný	Jméno: Zdeněk	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 120231/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Prachovice	Část obce:	
Ulice: Prachatická	Č. p.: 32	Č. orient.: 4 PSČ: 532 00
Příjmení: Bláhová	Jméno: Anežka	Rodné číslo v ČR ²⁾ : 165562/0000
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec: Plzeň	Část obce: Plzeň - město	
Ulice: Plzeňská	Č. p.: 115	Č. orient.: 22 PSČ: 356 00

G. Údaje pro vyplacení dávky v rámci Evropské unie:

Pokud měl žadatel ke dni vzniku nároku na dávku¹¹⁾ trvalý pobyt a bydliště na území ČR⁴⁾, část G nevyplňujte a přejděte k části H.

Údaje o žadateli:

Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR ¹²⁾ : -

H. Prohlášení žadatele:

Osobní motorové vozidlo nepoužívám a nebudu používat pro výdělečnou činnost.

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí:

- údaje o prohlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na dávku, její výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V Praze	dne 11. 3. 20 20	Podpis žadatele: Novák
---------	------------------	------------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí soudu o svěřeni uvedeného dítěte/dětí do pěstounské péče nebo rozhodnutí soudu, kterým byl ustanoven poručník tomuto dítěti/dětem; obdobně dočasné svěřeni do péče před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče prokažte rozhodnutím příslušného soudu; obdobně osobní péči o dítě, k němuž nemáte vyživovací povinnost, a to po dobu, kterou pobíhá soudní řízení o ustanovení poručníkem dítěte, prokažte dokladem o zahájení řízení o ustanovení poručníkem dítěti; obdobně rozhodnutí příslušného soudu o svěřeni uvedeného dítěte/dětí do pěstounské péče na přechodnou dobu
- fakturu za zakoupení nebo opravu osobního motorového vozidla (pokud toto vozidlo bude teprve zakoupeno, fakturu doložte dodatečně)
- v případě, že žadatel je občanem jiného státu EU a na území ČR neměl ke dni vzniku nároku na dávku¹¹⁾ trvalý pobyt nebo bydliště⁴⁾, jeho pracovní smlouvu nebo potvrzení o pobírání dávek v nezaměstnanosti.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

11) Dnem vzniku nároku na dávku je den, kdy žadatel osobní motorové vozidlo zakoupil nebo zajistil jeho nezbytnou celkovou opravu. Pokud vozidlo teprve hodlá zakoupit, den podání žádosti o dávku.

12) Jestliže příslušná osoba byla ke dni vzniku nároku na dávku v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírala dávky v nezaměstnanosti, uveďte ANO, jinak kolonku proškrtněte.

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí (2020n)